Konjunkturbarometern
Maj 2016

KONJUNKTURINSTITUTET, KUNGSGATAN 12–14, BOX 3116, 103 62 STOCKHOLM
08-453 59 00, INFO@KONJ.SE, WWW.KONJ.SE

ISSN 1650-9951

Co-funded by
the European Union

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhälsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Indikatorer 5
Företag 7
Totala näringslivet 7
Tillverkningsindustri 7
Bygg- och anläggningsverksamhet 9
Detaljhandel 9
Privata tjänstenäringar 10
Hushåll 12
Hushållens bostadsprisförväntningar 13
Exportprognoser baserade på data från Konjunkturbarometern 16
Tabellbilaga 24
Företag, konfidensindikatorer 25
Hushåll, samtliga frågor 27
Diagrambilaga 28
Begrepp och definitioner 45

Indikatorer

Barometerindikatorn föll för fjärde månaden i rad i maj, men visar fortfarande på ett något starkare stämningsläge än normalt. Optimismen kommer dock enbart från företagen. Hushållen däremot är mer pessimistiska om ekonomin än normalt. Deras syn på såväl den egna som svensk ekonomi dämpades i maj.

Konfidensindikatorn för **tillverkningsindustrin** föll från 107,2 i april till 105,3 i maj men visar, trots fallet, på en starkare optimism än normalt inom industrin. Nedgången förklaras av att företagen redovisar mer dämpade produktionsplaner på tre månaders sikt. Omdömena om orderstockarnas storlek har däremot förbättrats något och färdigvarulagren bedöms vara ungefär lagom, liksom förra månaden.

Konfidensindikatorn för **bygg- och anläggningsverksamhet** ändrades inte nämnvärt i maj utan ligger kvar på en mycket hög nivå. De ingående frågorna påverkar i olika riktning. Omdömena om orderstockarnas storlek har dämpats något jämfört med förra månaden, även om de i ett historiskt perspektiv är mer positiva än normalt. Byggföretagens redan mycket optimistiska anställningsplaner har justerats upp ytterligare.

Detaljhandelns konfidensindikator föll från 106,9 i april till 105,5 i maj. Två av tre ingående frågor bidrar till nedgången. Försäljningsvolymen uppges ha ökat, men i något mindre omfattning än förra månaden och förväntningarna på försäljningsvolymen på tre månaders sikt har justerats ner något. Andelen företag som anser att varulagren är för stora är i stort sett oförändrad och fortsätter att vara lägre än normalt.

Konfidensindikatorn för de **privata tjänstenäringarna** föll 1,9 enheter i maj och hamnar därmed i nivå med det historiska genomsnittet. Samtliga tre ingående frågor bidrog till fallet. Företagen är något mer negativa om hur den egna verksamheten utvecklats de senaste månaderna och efterfrågan uppges ha ökat i mindre omfattning än förra månaden. Förväntningarna på efterfrågeutvecklingen på tre månaders sikt har samtidigt sjunkit, om än ytterst marginellt.

Hushållens konfidensindikator föll marginellt i maj. Den ligger kvar under det historiska genomsnittet vilket signalerar att hushållen fortsätter att vara mer pessimistiska än normalt. Svaren på de ingående frågorna har ändrats väldigt lite från förra månaden. Synen på svensk ekonomi i nuläget samt på om det är rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror nu har dämpats marginellt. Synen på den egna ekonomin, både i nuläget och på tolv månaders sikt, är i stort sett oförändrad, liksom förväntningarna på svensk ekonomi på tolv månaders sikt.

Barometerindikatorn

Index, medelvärde=100

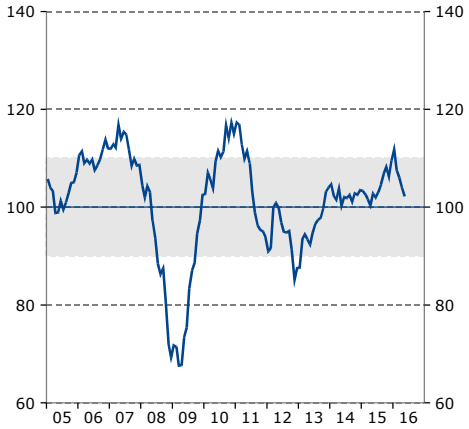

Tillverkningsindustri

Konfidensindikator, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100

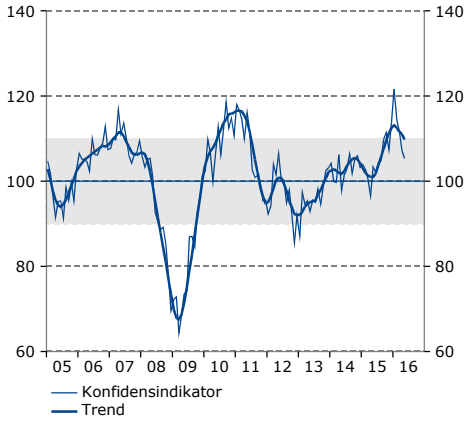

Bygg- och anläggningsverksamhet

Konfidensindikator, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100

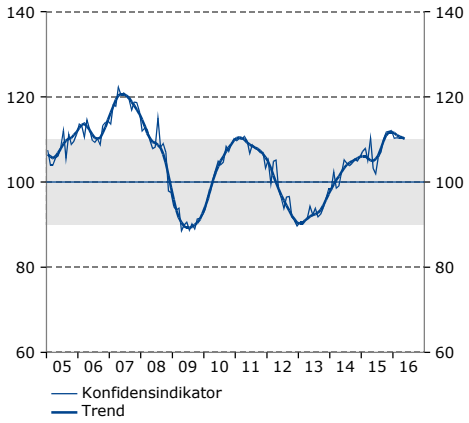

Detaljhandel

Konfidensindikator, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100

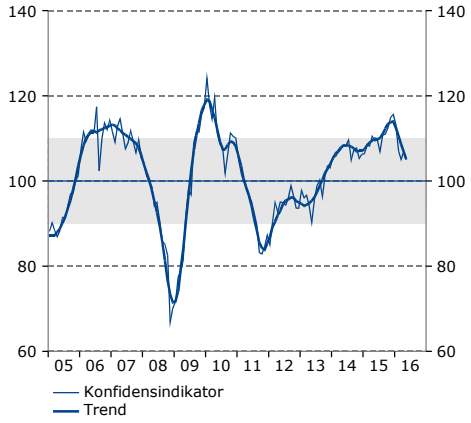

Privata tjänstenäringar

Konfidensindikator, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100

Hushåll

Konfidensindikator, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100

I ett historiskt perspektiv är hushållens syn på sin egen ekonomi i nuläget mer positiv än normalt liksom inställningen till om det är rätt tid att köpa kapitalvaror. Förväntningarna på den egna ekonomin på tolv månaders sikt och synen på svensk ekonomi i nuläget är något dystrare än normalt. Förväntningarna på svensk ekonomi på tolv månaders sikt är betydligt mer pessimistiska än normalt.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget [1]
Barometerindikatorn	106,1	104,0	102,2	-1,8	+
Konfidensindikatorer					
Totala näringslivet [2]	106,4	106,1	103,7	-2,4	+
Tillverkningsindustri	111,6	107,2	105,3	-1,9	+
Bygg- och anläggningsverksamhet	110,3	110,3	110,1	-0,2	++
Detaljhandel	105,0	106,9	105,5	-1,4	+
Privata tjänstenäringar [3]	101,2	102,0	100,1	-1,9	=
Hushåll	99,3	96,6	96,0	-0,6	-

Anmärkning: Standardiseringen av Barometerindikatorn innebär att den inte kan beräknas som ett vägt medelvärde av nivån på de ingående sektorernas konfidensindikatorer. Medelvärde för samtliga indikatorer är 100 och standardavvikelse 10 från 1996 och framåt. Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrensas. Värdet påverkas då ofta med en justering uppåt eller nedåt.

[1] Värden > 110 indikerar att läget är mycket starkare än normalt (++), 101,1–110 starkare än normalt (+), 99-101 ungefär normalt (=), 90–98,9 svagare än normalt (-) och < 90 mycket svagare än normalt (--).

[2] Konfidensindikatorn för näringslivet är en sammanvägning av konfidensindikatorerna för bygg- och anläggningsverksamhet, tillverkningsindustri, handel (parti- och detaljhandel) och privata tjänstenäringar. Som vikt används antal anställda i populationen. Vikterna skiljer sig därmed åt från de vikter som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

[3] Konfidensindikatorn för privata tjänstenäringar är skattad 1996–2002 utifrån kvartalsserier för ett begränsat antal tjänstebranscher.

Företag

Totala näringslivet

NÅGOT VIKANDE OPTIMISM

Konfidensindikatorn för hela näringslivet föll för fjärde månaden i rad i maj. Dock överstiger den fortfarande det historiska genomsnittet, vilket visar på en förhållandevis stark optimism bland företagen. Samtliga sektorer; tillverkningsindustri, bygg- och anläggningsverksamhet, handel och privata tjänstenäringar, bidrog till nedgången. Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet ändrades dock mycket marginellt och ligger fortfarande betydligt över det historiska genomsnittet.

Företagens samlade syn på rådande efterfrågeläge har inte ändrats nämnvärt de senaste månaderna och är mer positiv än normalt i en historisk jämförelse. Bilden är densamma i alla sektorer. Sysselsättningen uppges sammantaget ha ökat något de senaste månaderna, men ökningen är endast hänförbar till tillverkningsindustri och handel. Anställningsplanerna, som legat över det historiska genomsnittet sedan hösten 2013, indikerar ökad sysselsättning även de kommande tre månaderna. De har dock justerats ner något sedan början av året och slutet av fjolåret.

Tabell 2 Totala näringslivet

Säsongsrensade nettotal

	Medel	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Efterfrågeläge, nulägesomdöme	-19	-7	-6	-9	-7
Antal anställda, utfall	-5	8	10	7	6
Antal anställda, förväntningar	-4	12	10	7	5

Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100

Totala näringslivet

Antal anställda, säsongsrensade nettotal

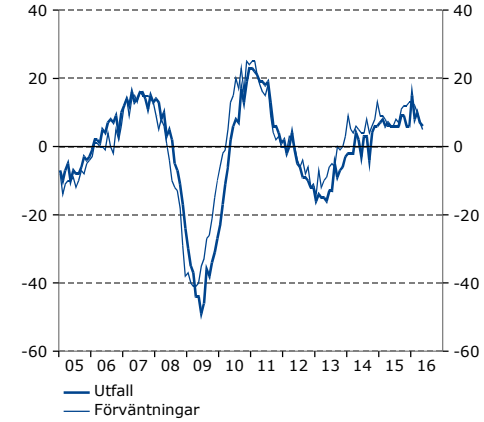

Tillverkningsindustri

SVAGARE SIGNALER OM PRODUKTIONSUTVECKLINGEN

Utfall och nuläge: Företagen inom tillverkningsindustrin rapporterar att orderingången har ökat de senaste tre månaderna, både från hemma- och exportmarknaden. Svaren tyder på en relativt god ordertillväxt. Företagen är förhållandevis nöjda med storleken på innevarande orderstockar och färdigvarulagren anses vara i stort sett lagom stora. Produktionsvolymen uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna och andelen företag som rapporterar om produktionstillväxt är högre än normalt. Andelen företag som redovisar en ökning av antalet anställda är i maj betydligt högre än normalt. De branscher som redovisar starkast sysselsättningsutveckling är motorfordonsindustri, elektronikin-

Tillverkningsindustri

Orderingång de senaste tre månaderana

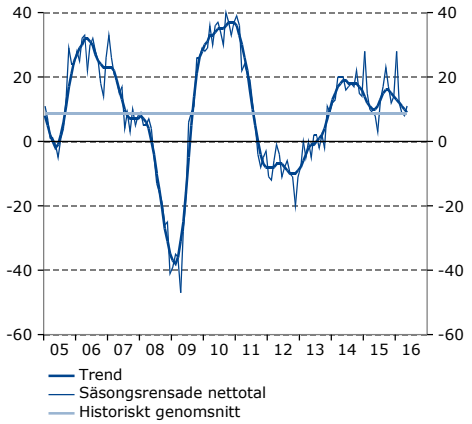

Tillverkningsindustri
Produktionsvolym, förväntningar

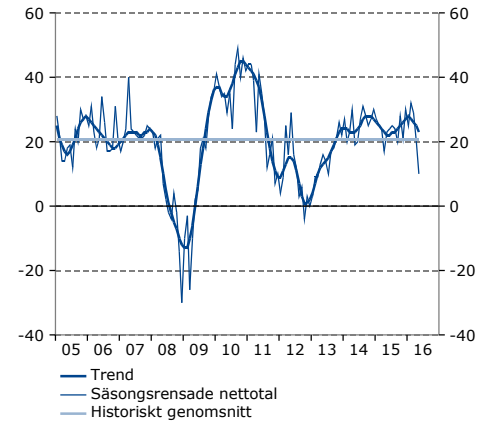

Tillverkningsindustri
Försäljningspriser (förväntningar), nettotal

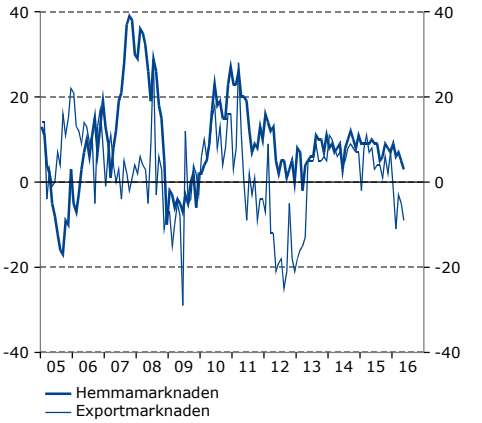

Tillverkningsindustri
Antal anställda, förväntningar

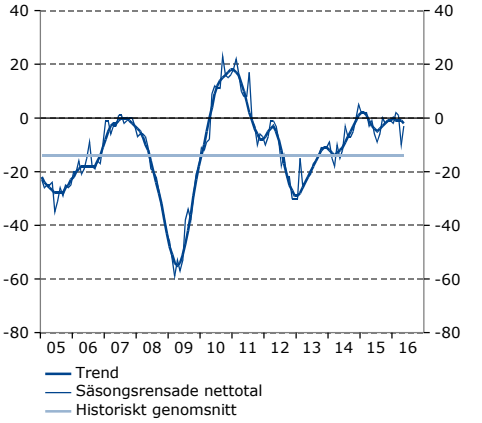

dustri och övrig trävaruindustri (trävaruindustri exklusive sågverk).

Förväntningar: Industriföretagens förväntningar på de kommande månadernas produktionsutveckling har justerats ner och är i maj lägre än det historiska genomsnittet. Försvagningen är främst hänförbar till elektronikindustrin, men även inom massa-, pappers- och pappersvaruindustri och textilindustrin har företagens sänkt sina förväntningar på produktionen.

Andelen industriföretag som aviserar höjda försäljningspriser på hemmamarknaden har inte ändrats nämnvärt från förra mätningen och visar på ungefär oförändrade hemmamarknadspriser de närmaste tre månaderna. Exportpriserna väntas sammantaget sjunka något.

Företagens anställningsplaner är mer optimistiska än normalt och visar på ungefär oförändrad industrisysselsättning på tre månaders sikt. Rapporteringen skiljer sig dock åt mellan delbranscherna i industrin. Elektronikindustri, stål- och metallverk, läkemedelsindustri och annan transportmedelsindustri rapporterar om nerdragningar medan motorfordonsindustri och övrig trävaruindustri är exempel på branscher som planerar att nyanställa.

Tabell 3 Tillverkningsindustri
Säsongsrensade nettotal

	Medel	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Produktionsvolym, utfall	15	15	15	14	23
Orderingång hemmamarknad, utfall	5	12	16	15	13
Orderingång exportmarknad, utfall	11	13	8	5	12
Orderstock, nulägesomdöme	-19	-4	-10	-10	-7
Exportorderstock, nulägesomdöme	-12	-5	-10	-14	-12
Färdigvarulager, nulägesomdöme	14	1	1	4	3
Antal anställda, utfall	-10	0	5	8	13
Produktionsvolym, förväntningar	21	32	29	20	10
Försäljningspriser hemmamarknad, förväntningar	8	6	7	5	3
Försäljningspriser exportmarknad, förväntningar	1	-11	-3	-5	-9
Antal anställda, förväntningar	-14	2	1	-10	-3

Bygg- och anläggningsverksamhet

FORTSATT OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER

Utfall och nuläge: Byggföretagen rapporterar om växande orderstockar de senaste tre månaderna. Byggandet uppges också ha ökat, men i något mindre omfattning än tidigare.

Antalet anställda uppges ha varit i stort sett oförändrat inom bygg- och anläggningsverksamhet de senaste tre månaderna, vilket är en svagare utveckling än vad som redovisats vid tidigare mätningar i år. En majoritet av byggföretagen uppger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande.

Förväntningar: Byggföretagen räknar med att byggandet ska fortsätta att öka i förhållandevis stark takt liksom att orderstockarna ska fortsätta växa.

Anställningsplanerna på tre månaders sikt är fortsatt betydligt mer optimistiska än normalt. Anbudspriserna väntas sammantaget stiga.

Bygg- och anläggningsverksamhet
Byggandet, säsongsrensade nettotal

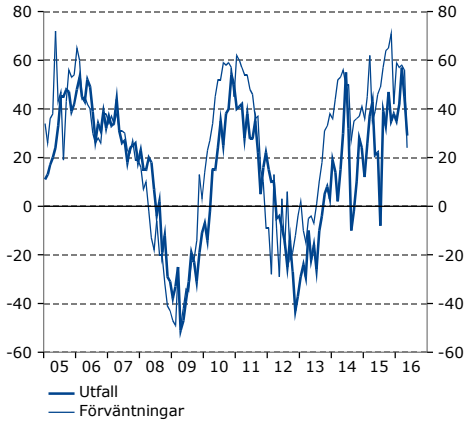

Bygg- och anläggningsverksamhet
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

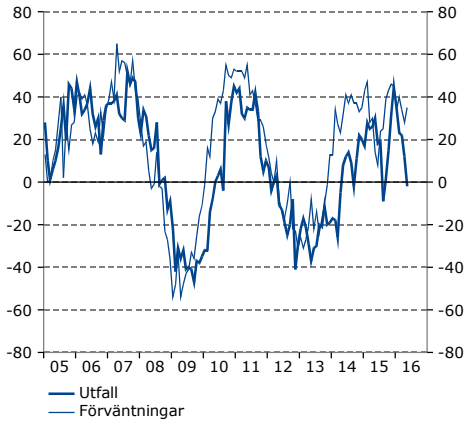

Tabell 4 Bygg- och anläggningsverksamhet
Säsongsrensade nettotal

	Medel	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Byggandet, utfall	6	42	57	45	29
Anbudspriser, utfall	-7	30	17	15	19
Orderstock, utfall	2	54	45	10	28
Orderstock, nulägesomdöme	-30	-6	-1	5	-3
Antal anställda, utfall	-5	23	22	12	-2
Byggandet, förväntningar	12	57	58	56	24
Anbudspriser, förväntningar	-1	16	10	11	10
Orderstock, förväntningar	8	54	46	58	54
Antal anställda, förväntningar	1	40	34	28	35

Detaljhandel

SPLITTRADE SIGNALER

Utfall och nuläge: Företagen inom detaljhandeln fortsätter sammantaget att rapportera om ökad försäljningsvolym, dock i allt mindre omfattning. Livsmedelshandlarna och företagen inom handel med motorfordon redovisar en starkare försäljningsutveckling än normalt de senaste månaderna, medan företagen inom specialiserad butikshandel (sällanköpsvaruhandel) rapporterar om en något svagare utveckling än normalt.

Handlarnas samlade syn på nuvarande försäljningssituation fortsätter att vara förhållandevis positiv, även om den dämpats sedan slutet av förra året då den nådde historiskt höga nivåer.

Detaljhandel
Försäljningsvolymen, säsongsrensade nettotal

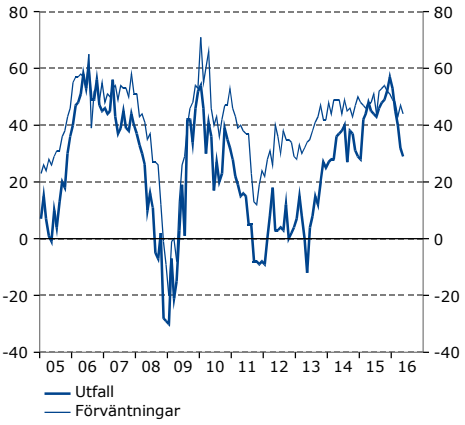

Detaljhandel
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

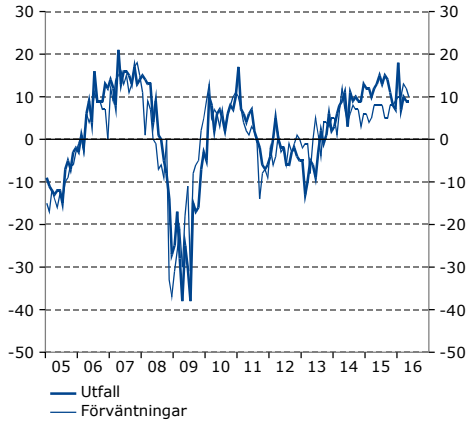

Detaljhandel
Försäljningspriser (förväntningar), säsongsrensade nettotal

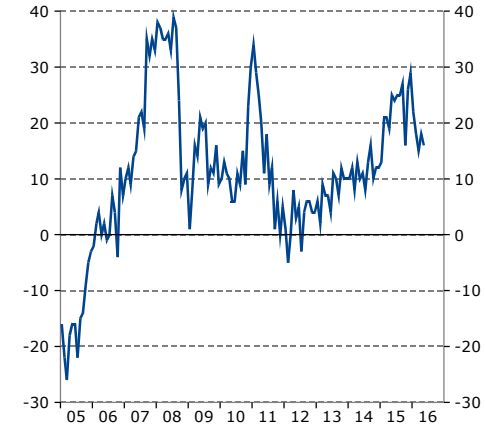

Privata tjänstenäringar
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

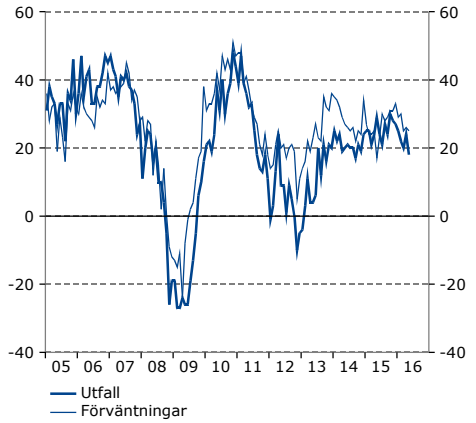

Livsmedelshandel och handel med motorfordon rapporterar om en relativt stark sysselsättningsutveckling de senaste månaderna, till skillnad från specialiserad butikshandel som fortsätter att redovisa ungefär oförändrad sysselsättning, vilket är något svagare än normalt.

Förväntningar: Försäljningsvolymen väntas öka på tre månaders sikt och förväntningarna är mer optimistiska än normalt. Signalerna är desamma från såväl livsmedelshandel och handel med motorfordon som specialiserad butikshandel.

En relativt hög andel företag anger att de kommer att höja försäljningspriserna på tre månaders sikt. Undantaget är handel med motorfordon där något färre än normalt aviserar prishöjningar. Inköpen av varor väntas sammantaget öka i normalt takt.

Anställningsplanerna är fortsatt optimistiska och signalerar om ökad sysselsättning inom detaljhandeln de närmaste månaderna.

Även på lite längre sikt är företagen i detaljhandeln relativt optimistiska. Andelen företag som anger att försäljningssituationen kommer att förbättras det närmaste halvåret är något högre än det historiska genomsnittet. Företagen inom specialiserad butiks-handel är mest optimistiska. Inom handel med motorfordon är förväntningarna på sex månaders sikt något lägre än normalt.

Tabell 5 Detaljhandel
Säsongsrensade nettotal

	Medel	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Försäljningsvolym, utfall	27	45	40	32	29
Försäljningssituation, nulägesomdöme	3	20	26	19	16
Varulager, nulägesomdöme	27	25	24	19	19
Antal anställda, utfall	2	7	10	9	9
Försäljningsvolym, förväntningar	39	48	43	47	44
Försäljningspriser, förväntningar	10	18	15	18	16
Inköp av varor, förväntningar	16	25	20	22	15
Antal anställda, förväntningar	1	10	13	12	10
Försäljningssituation om 6 mån	43	49	46	49	46

Privata tjänstenäringar

FLER FÖRETAG AVISERAR PRISHÖJNINGAR

Utfall och nuläge: Andelen tjänsteföretag som rapporterar att efterfrågan har ökat de senaste månaderna är i nivå med det historiska genomsnittet, vilket pekar på en ungefär normal efter-

frågetillväxt i tjänstesektorn som helhet. Företagen fortsätter att vara mer nöjda än normalt med nuvarande uppdragsvolym.

Tjänstesektorn rapporterar sammantaget att försäljningspriserna varit oförändrade de senaste månaderna, samma bild som man förmedlat föregående tre mätningar.

Förväntningar: Tjänsteföretagen väntar sig sammantaget att efterfrågan på deras tjänster kommer att öka de närmaste tre månaderna. Skillnaden mellan andelen som tror på ökad och minskad efterfrågan är ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Tjänstebranscher som är betydligt mer optimistiska än normalt är hotell, researrangörer och resebyråer samt uthyrningsfirmor. Några branscher som är mer dämpade än normalt är finans- och försäkringsverksamhet, fastighetsmäklare och fastighetsförvaltare, reklam- och marknadsundersökningsföretag, arkitekter, arbetsförmedlingar och rekryteringsföretag.

Anställningsplanerna visar på en viss ökning av sysselsättningen i tjänstesektorn de närmaste månaderna. Andelen tjänsteföretag som aviserar prishöjningar under samma period har ökat något från förra månaden.

Tabell 6 Privata tjänstenäringar

Säsongsrensade nettotal

	Medel	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Utvecklingen av företagets verksamhet, utfall	22	18	22	21	19
Efterfrågan på företagets tjänster, utfall	17	22	20	24	18
Volymen på inneliggande uppdrag, nulägesomdöme	-28	-21	-21	-21	-15
Försäljningspriser, utfall	3	-1	1	0	0
Antal anställda, utfall	-1	7	7	1	0
Efterfrågan på företagets tjänster, förväntningar	24	30	25	26	25
Försäljningspriser, förväntningar	9	7	7	7	13
Antal anställda, förväntningar	5	11	10	10	6

Privata tjänstenäringar

Volymen på inneliggande uppdrag, nulägesomdöme

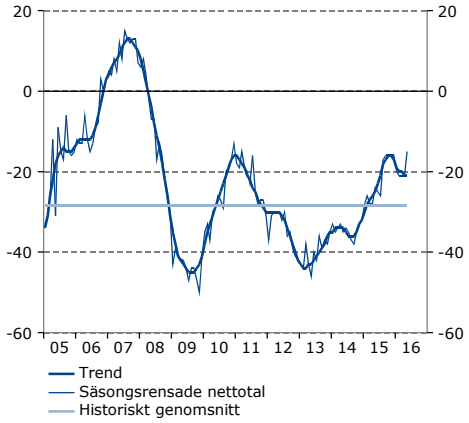

Privata tjänstenäringar

Antal anställda, säsongsrensade nettotal

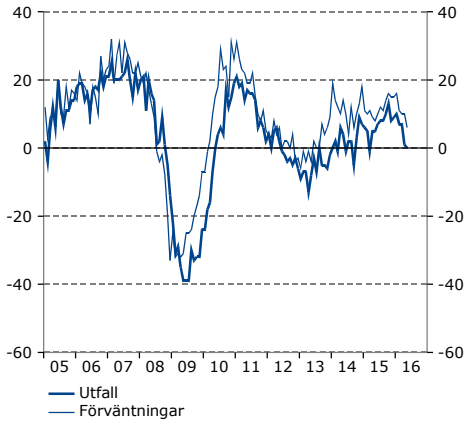

Svaren samlades in mellan 29 april och 18 maj.

Hushåll
Mikro- och makroindex, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100

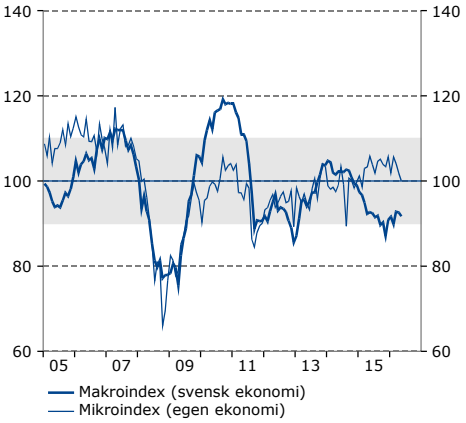

Hushåll
Risken att själv bli arbetslös, säsongsrensade nettotal (ökat - minskat)

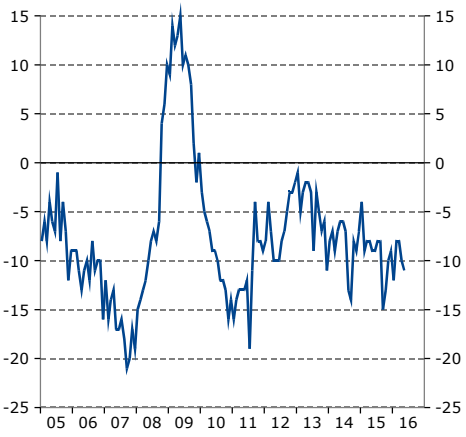

Hushåll
Arbetslösheten på tolv månaders sikt, nettotal (öka - minska)

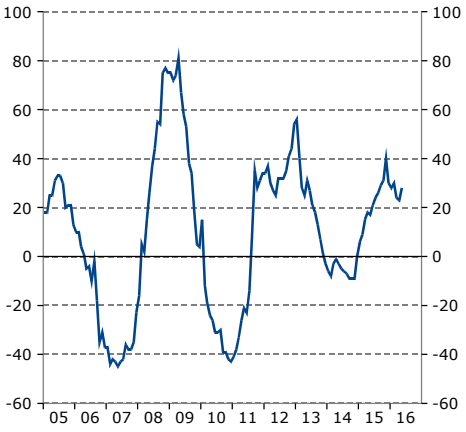

Hushåll

MIKROINDEX BACKADE TILL NORMALLÄGE

Makroindex, som sammanfattar hushållens syn på den svenska ekonomin, föll något i maj och uppgår till 91,7. Även mikroindex, som sammanfattar hushållens syn på den egna ekonomin, backade och uppgår i maj till 100,1. Indexet är därmed i nivå med det historiska genomsnittet, efter att ha legat över fjorton månader i rad.

Utfall och nuläge: Hushållens syn på sin egen ekonomi i nuläget dämpades marginellt i maj men är fortarande mer positiv än normalt. För tredje månaden i rad ökade andelen hushåll som bedömer att den egna arbetslöshetsrisken har minskat.

Omdömet om nuläget i den svenska ekonomin är något mer negativt än föregående månad. Hushållen anser fortsatt att det är ofördelaktigt att spara nu även om nettotalet steg något från föregående månad.

Förväntningar: Förväntningarna på den egna ekonomin på tolv månaders sikt är närmast oförändrade från april och ligger fortsatt under det historiska genomsnittet. Andelen hushåll som anger att ett köp av bostad på tolv månaders sikt är troligt har ökat något, medan andelen som bedömer en renovering av bostaden som trolig har minskat. Båda nettotalen ligger fortsatt under sina historiska genomsnitt.

Förväntningarna på den svenska ekonomin är oförändrat pessimistiska. Hushållen var i maj även något mer pessimistiska i sina förväntningar på arbetslösheten på tolv månaders sikt.

Inflations- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt, exklusive extremvärden, steg med 0,1 procentenheter och uppgår till 1,6 procent i maj.

Förväntningarna på den rörliga bostadsräntan steg för samtliga tidshorisonter och ligger på 2,10 procent på ett års sikt, 2,60 procent på två års sikt och 3,38 procent på fem års sikt.

Resultaten för samtliga frågor i Konjunkturbarometern Hushåll finns på sidan 28.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 maj 2016.

FÖRDJUPNING

Hushållens bostadsprisförväntningar

Från och med maj 2016 publicerar Konjunkturinstitutet resultaten från två nya frågor i Konjunkturbarometern hushåll. Den första frågan gäller hushållens förväntningar på utvecklingen för de svenska bostadspriserna i allmänhet. Den andra frågan gäller förväntningarna på prisutvecklingen för den egna bostaden. I denna fördjupning beskrivs varför Konjunkturbarometern utökats med dessa frågor, hur de är formulerade samt resultat från dem. Resultaten visar bland annat att hushållens förväntningar dämpades något i februari och har därefter legat stabilt . Förväntningarna på den allmänna bostadsprisutvecklingen har varit något högre än förväntningarna på priset på den egna bostaden.

BOSTADSPRISUTVECKLINGEN – EN HÖGAKTUELL FRÅGA

Bostadspriserna är en mycket aktuell fråga som bland annat är relevant för beslutsfattare, framför allt ur ett makrotillsynsperspektiv. Till exempel skrev Riksbanken i november förra året att det krävs flera åtgärder för att minska riskerna med de stigande bostadspriserna.[1] Den 1 juni i år införs ett amorteringskrav för bostadslån, till viss del på grund av oro för de stigande bostadspriserna. Sammantaget ger detta en bild av att bostadspriserna fortsatt kommer att vara en viktig fråga att följa. Förutom att följa de faktiska prisförändringarna är det bra att kunna följa även förväntningarna på bostadspriserna, då det är rimligt att anta att förväntningarna har en viss påverkan på den framtida prisutvecklingen.

FRÅGORNAS FORMULERING

I undersökningen får hushållen först information om hur mycket bostadspriserna har förändrats de senaste 12 månaderna:

”De senaste tolv månaderna har de genomsnittliga bostadspriserna för bostadsrätter och småhus i Sverige ökat/minskat X procent.” [X=Årlig procentuell förändring för HOX Sverige.] [2]

[1] Se *Finansiell stabilitet* 2015:2, Sveriges Riksbank.

[2] HOX Sverige beräknas av Valueguard AB http://www.valueguard.se/index.

Diagram 1. Hushållens förväntningar på bostadspriserna
Medelvärden i procent

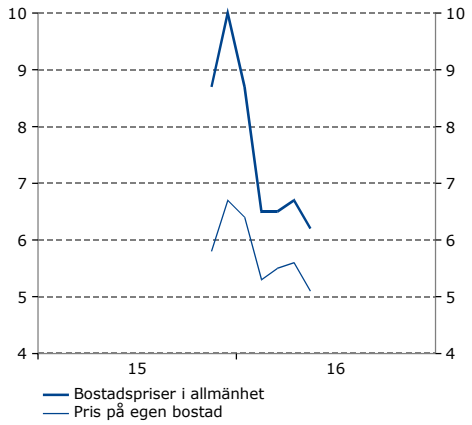

Diagram 2. Hushållens förväntningar på allmänna bostadspriserna och HOX-index
Procent

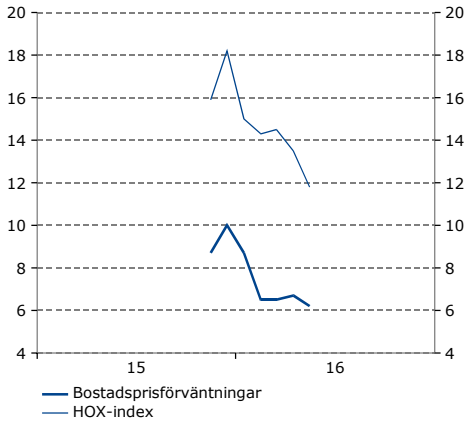

Därefter ställs den första frågan till alla hushåll i undersökningen, medan den andra frågan endast ställs till de som äger sin bostad:

1. Jämfört med dagens prisnivåer, hur många procent tror du att bostadspriserna kommer att förändras de kommande tolv månaderna?

2. Hur många procent tror du att priset på din bostad kommer att förändras de kommande tolv månaderna?

Svaren redovisas som medelvärden i procent exklusive extremvärden. [3, 4]

PRISET PÅ DEN EGNA BOSTADEN VÄNTAS ÖKA MINDRE ÄN BOSTADSPRISERNA I ALLMÄNHET

Då frågorna endast har ställts sedan november 2015 finns förhållandevis få observationer. Detta gör att resultaten behöver tolkas med extra försiktighet.

Det är en tydlig skillnad mellan förväntningarna på priserna i allmänhet och förväntningarna på priset på den egna bostaden. För samtliga sju månader som redovisas i tabell 7 och 8 bedöms priserna i allmänhet stiga fortare än priserna på den egna bostaden.

Hushållens förväntningar på den allmänna bostadsprisutvecklingen dämpades något de senaste månaderna (se diagram 1). Det är inte orimligt att anta att detta är relaterat till att HOX-index ökat långsammare (se diagram 2). Den största nedgången i bostadsprisförväntningarna, från 8,7 procent i januari till 6,5 procent i februari, skedde dock trots en förhållandevis liten nedgång i HOX-index ökningstakt (från 15 procent till 14,3 procent).

Noterbart är att det inte kan ses några systematiska könsmässiga skillnader för någon av frågorna. När det gäller frågan om priset på den egna bostaden, kan det eventuellt finnas en något lägre förväntan hos boende i skogslän än boende i storstadslän.

[3] I Konjunkturinstitutets statistikdatabas publiceras även medianen och medelvärde inklusive extremvärden. För en ingående beskrivning av hur extremvärden behandlas, se Konjunkturbarometerns metodbok http://www.konj.se/metodbok-barometer

[4] Även SEB har en undersökning som gäller bostadsprisförväntningar, SEB:s boprisindikator (http://sebgroup.com/sv/press/pressmeddelanden). SEB frågar om de svarande tror att priserna kommer öka eller minska. Sedan redovisas andelen som svarar ”öka” minus andelen som svarar ”minska”.

Tabell 7 Bostadspriser i allmänhet

Förväntningar på årlig procentuell förändring, medelvärden exklusive extremvärden

	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Alla	8,7	10,0	8,7	6,5	6,5	6,7	6,2
Män	8,3	10,0	7,6	6,4	6,8	6,8	6,0
Kvinnor	9,3	9,9	9,9	6,6	6,1	6,6	6,4
Storstadslän	9,0	9,9	9,0	6,7	6,7	6,8	6,1
Skogslän	9,3	10,6	8,4	6,0	5,7	6,3	5,4
Övriga län	8,0	9,8	8,4	6,5	6,6	7,0	6,8

Tabell 8 Pris på den egna bostaden

Förväntningar på årlig procentuell förändring, medelvärden exklusive extremvärden

	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mar 2016	apr 2016	maj 2016
Alla	5,8	6,7	6,4	5,3	5,5	5,6	5,1
Män	5,7	6,9	6,1	5,1	5,8	5,7	4,9
Kvinnor	5,9	6,6	6,8	5,6	5,1	5,6	5,3
Storstadslän	6,3	7,3	6,7	5,9	5,9	6,1	5,6
Skogslän	4,7	6,6	5,6	4,5	4,7	4,7	4,4
Övriga län	5,5	5,8	6,3	4,9	5,3	5,3	4,7

FÖRDJUPNING

Exportprognoser baserade på data från Konjunkturbarometern

I Konjunkturbarometern redovisas varje månad svaren på ett antal frågor som innehåller information om hur exporten utvecklas för svenska industriföretag. I denna fördjupning redovisas en prognosutvärdering där tre enkla modelltyper jämförs i syfte att undersöka användbarheten hos sådana data. Dessutom undersöks användbarheten hos ett antal konfidensindikatorer. Utvärderingen fokuserar på prognosprecision, närmare bestämt modellernas rotmedelkvadratfel, med avseende på prognosen för utvecklingen innevarande kvartal. Resultaten tyder på att orderingången på exportmarknaden för insatsvaruindustrin är den serie som är förknippad med högst prognosprecision för exporten som helhet.

EXPORTEN ÄR EN VIKTIG VARIABEL FÖR SVENSK MAKROEKONOMISK UTVECKLING

Den svenska exporten motsvarar cirka 45 procent av BNP och utvecklingen av den är därmed av stor vikt för den samlade ekonomiska utvecklingen. I linje med detta ges utvecklingen av exporten stor uppmärksamhet bland makroekonomiska prognosmakare.

För prognosmakare som är intresserade av exportutvecklingen i närtid är en källa till användbar information Konjunkturbarometern, vilken publiceras en gång i månaden. I Konjunkturbarometern finns ett antal dataserier som kan tänkas vara av intresse ur ett prognosperspektiv. Nedan redovisas hur användbara ett antal av dessa dataserier är för att prognostisera exportutvecklingen innevarande kvartal när en synnerligen enkel modellspecifikation används.

PROGNOSER FRÅN TRE MODELLTYPER

För utvärderingen används tre modellspecifikationer för att prognostisera utvecklingen av *a)* exporten, *b)* varuexporten och *c)* tjänsteexporten innevarande kvartal. I samtliga fall avses den procentuella utvecklingstakten (i kvartalstakt) för säsongsrensade data i fasta priser.

Den första modellen ges av enbart en konstant:

$$g_t = a + v_t \qquad (1)$$

där g_t är utvecklingstakten i procent och v_t är en störningsterm som har medelvärde noll.

Detta är den grundläggande jämförelsemodellen. Anledningen till detta är att ett minimikrav man kan ställa på en prognosmodell är att den skall göra bättre prognoser än vad man får genom att bara gissa på prognosvariabelns medelvärde. Genom att använda ekvation (1) som prognosmodell erhålls just seriens medelvärde över tiden som prognos på utvecklingen. Om en alternativ modell gör prognoser med högre precision än modellen i ekvation (1) säger vi att den alternativa modellen har ett *positivt prognosinnehåll* för utvecklingen.[5]

Den andra modellen är en vanligt förekommande jämförelsemodell inom makroekonomiskt prognosarbete, nämligen en autoregressiv (AR) modell av första ordningen:

$$g_t = a + bg_{t-1} + v_t \qquad (2)$$

AR(1)-modellen är både enkel och någorlunda flexibel, vilket förklarar dess popularitet för detta syfte.[6]

Slutligen skattas ett antal modeller med data från Konjunkturbarometern. Var och en av dessa modeller har formen:

$$g_t = a + bX_t + v_t \qquad (3)$$

där X_t är en variabel från Konjunkturbarometern.

DATA RÖRANDE EXPORTMARKNADEN OCH INDIKATORER ANVÄNDS I MODELLERNA

De dataserier från Konjunkturbarometern som utnyttjas för att generera prognoser ges i Tabell 9.

De enskilda frågor som bedöms mest relevanta att analysera är orderingången de senaste tre månaderna på exportmarknaden och omdömet om orderstocken på exportmarknaden; båda frågorna avser tillverkningsindustrin.[7] För att fånga eventuella skillnader i användbarhet ur ett prognosperspektiv mellan olika delar av tillverkningsindustrin så utförs även separat analys av insatsvaruindustrin, investeringsvaruindustrin och konsumtionsvaruindustrin.

Dessutom inkluderas Konjunkturbarometerns konfidensindikatorer för tillverkningsindustrin som helhet och de ovan

---

[5] Terminologin är baserad på Galbraith, J. W., "Content horizons for univariate time series forecasts", *International Journal of Forecasting*, 19, 2003, sid. 43-55, där det refereras till "forecast content".

[6] Se till exempel Mitchell, J., "Where are we now? The UK recession and nowcasting GDP growth using statistical models", *National Institute Economic Review*, 209, 2009, sid. 60-69.

[7] Dessa frågor är fråga 103 respektive 105 i månadsenkäten för företag. Se *Metodbok för Konjunkturbarometern*, www.konj.se/metodbok-barometer för en detaljerad beskrivning.

beskrivna delarna i analysen. Slutligen studeras också barometerindikatorn, då den visat sig vara ett möjligt prognosverktyg i studier av andra makroekonomiska variabler, såsom BNP och hushållens konsumtion.[8]

ANALYS BASERAD PÅ PROGNOSER FRÅN OCH MED FÖRSTA KVARTALET 2004 TILL OCH MED FJÄRDE KVARTALET 2015

Prognosutvärderingen går till på följande sätt: Den första prognosen för exportutvecklingen innevarande kvartal baseras på modeller som skattas på data från och med tredje kvartalet 1996 till och med fjärde kvartalet 2003. Detta motsvarar nationalräkenskapsdata som publicerades i början av mars 2004. De data från Konjunkturbarometern som skulle ha varit tillgängliga vid denna tidpunkt är de som publicerades i februari 2004.[9] Baserat på dessa data genereras en prognos för exportutvecklingen första kvartalet 2004 från varje modell. Tidsperioden utökas därefter ett kvartal i taget, modellerna skattas om och nya prognoser för innevarande kvartal genereras vid varje tidpunkt. Den sista prognosen som görs baseras på exportdata från och med tredje kvartalet 1996 till och med tredje kvartalet 2015 och det är prognosen för fjärde kvartalet 2015 som utvärderas. Totalt erhålls därmed 48 prognoser för varje modell. Prognosprecisionen utvärderas med rotmedelkvadratfelet.[10] Det bör hållas i åtanke att övningen är baserad på relativt få observationer och att detta påverkar hur starka slutsatser som kan dras.[11] Resultaten från övningen ges i Tabell 9.

---

[8] Se till exempel Billstam, M. m.fl., ”Quasi-real-time data of the Economic tendency survey”, Working Paper No. 143, Konjunkturinstitutet, 2016 och Assarsson, B. och Österholm, P., ”Do swedish consumer confidence indicators do what they are intended to do?”, *Applied Economics Quarterly*, 61, 2015, sid. 391-404.

[9] Det bör noteras att de data som använts för exportutvecklingen är så kallade realtidsdata. Realtidsdata visar hur en tidsserie såg ut vid en viss tidpunkt och sådana data bör användas vid denna typ av utvärderingar (se till exempel Croushore, D. och Stark, T., ”A real-time data set for macroeconomists”, *Journal of Econometrics*, 105, 2001, sid. 111-130, för en diskussion). De realtidsdata för exporten som använts avser Konjunkturinstitutets säsongsrensning till och med den uppsättning data som publicerades i november 2010; dessa data är inte identiska med de som SCB publicerade. Från och med den uppsättning data som publicerades i mars 2011 har Konjunkturinstitutet använt SCB:s säsongsrensade data. Realtidsdata finns inte tillgängliga för Konjunkturbarometern och därför har så kallade kvasirealtidsdata använts istället. Med kvasirealtidsdata menas att data inte är ”äkta” realtidsdata, men att de har tagits fram på ett sätt som gör att de är en nära approximation till realtidsdata. Kvasirealtidsdata för Konjunkturbarometern är dokumenterade i Billstam, M. m.fl., ”Quasi-real-time data of the Economic tendency survey”, Working Paper No. 143, Konjunkturinstitutet, 2016 och kan laddas ned från http://www.konj.se/quasi-real-time-data.

[10] Rotmedelkvadratfelet ges som kvadratroten ur det genomsnittliga kvadrerade prognosfelet.

[11] I denna fördjupning diskuteras endast punktestimaten för rotmedelkvadratfelen. Skillnaderna mellan de olika modellernas rotmedelkvadratfel torde dock i många fall inte vara statistiskt signifikanta.

Tabell 9 Rotmedelkvadratfel för olika prognosmodeller, första kvartalet 2004 till och med fjärde kvartalet 2015

Procentenheter

	Export	Varu-export	Tjänste-export
Ekvation (1)	2,56	3,37	2,37
Ekvation (2)	2,43	3,35	2,34
Ekvation (3)			
Barometerindikatorn	2,16	2,98	2,34
Konfidensindikatorer			
Tillverkningsindustrin	2,20	3,02	2,36
Insatsvaruindustrin	1,99	2,82	2,20
Investeringsvaruindustrin	2,23	3,13	2,33
Konsumtionsvaruindustrin	2,58	3,45	2,38
Orderingång på exportmarknaden			
Tillverkningsindustrin	2,15	2,93	2,31
Insatsvaruindustrin	1,86	2,63	2,17
Investeringsvaruindustrin	2,16	2,97	2,31
Konsumtionsvaruindustrin	2,48	3,32	2,32
Orderstocken på exportmarknaden			
Tillverkningsindustrin	2,25	3,18	2,05
Insatsvaruindustrin	2,21	3,15	1,99
Investeringsvaruindustrin	2,46	3,37	2,29
Konsumtionsvaruindustrin	2,68	3,58	2,23

Källa: Konjunkturinstitutet.

Data från insatsvaruindustrin förknippad med högst prognosprecision för exporten

Som framgår av tabellen är prognosprecisionen för exporten som högst när orderingången på exportmarknaden för insatsvaruindustrin används i ekvation (3). Förbättringen jämfört med att använda det historiska medelvärdet som prognos är dessutom påtaglig – rotmedelkvadratfelet sänks med cirka 27 procent. Noterbart är att också den näst bästa modellen är relaterad till insatsvaruindustrin; modellen baseras på dess konfidensindikator.

De flesta modeller baserade på Konjunkturbarometerdata visar sig ha ett positivt prognosinnehåll, även om förbättringarna jämfört med ekvation (1) i några fall är blygsamma. Endast i två fall är rotmedelkvadratfelet för en modell baserad på Konjunkturbarometerdata högre än för ekvation (1). I båda dessa fall är modellerna baserade på data för konsumtionsvaruindustrin.

Även varuexporten prognostiseras bäst med data från insatsvaruindustrin

Beträffande resultaten för varuexporten visar det sig att dessa liknar resultaten för exporten som helhet, även om prognosprecisionen är något lägre överlag. Detta förklaras huvudsakligen av att varuexporten är en mer volatil serie än exporten som helhet. Prognosprecisionen är åter som högst när orderingången på exportmarknaden för insatsvaruindustrin används; konfidensindikatorn för insatsvaruindustrin används i den näst bästa modellen. Modellerna baserade på data för konsumtionsvaruindustrin är också här förknippade med höga rotmedelkvadratfel.

Låg prognosprecision med avseende på tjänsteexporten

Resultaten för tjänsteexporten ges i kolumnen längst till höger i Tabell 9. Av denna är det tydligt att de använda serierna från Konjunkturbarometern generellt sett inte är särskilt framgångsrika när det gäller att prognostisera utvecklingen av tjänsteexporten innevarande kvartal. De förbättringar som sker när ekvation (3) används istället för ekvation (1) är oftast på gränsen till försumbara. Undantag står dock att finna; orderstocken på exportmarknaden för tillverkningsindustrin som helhet och insatsvaruindustrin är förknippade med en minskning i rotmedelkvadratfelet på 14 respektive 16 procent.

EN JÄMFÖRELSE MED EXPORTCHEFSINDEX

Ovan har endast resultat baserade på data från Konjunkturbarometern redovisats. Men det finns naturligtvis andra datakällor som prognosmakare potentiellt kan vara intresserade av. En sådan källa är exportchefsindex som publiceras av Business Sweden en gång i kvartalet.

I syfte att även få en uppfattning om användbarheten i exportchefsindex har en ytterligare utvärdering genomförts, där exportchefsindex använts som förklarande variabel (X_t) i ekvation (3). Anledningen till att två separata utvärderingar gjorts är att exportchefsindex endast finns tillgängligt från fjärde kvartalet 2007. Därmed måste en kortare utvärderingsperiod än den i analysen ovan användas.

I detta fall gick prognosutvärderingen till på följande sätt: Den första prognosen för exportutvecklingen innevarande kvartal baseras på modeller som skattas på data från och med tredje kvartalet 1996 (för ekvationerna (1) och (2) samt modeller baserade på data från Konjunkturbarometern) respektive fjärde kvartalet 2007 (för modeller baserade på exportchefsindex) till och med fjärde kvartalet 2009. Detta motsvarar nationalräkenskapsdata som publicerades i början av mars 2010. De data från

exportchefsindex och Konjunkturbarometern som skulle ha varit tillgängliga vid denna tidpunkt är de som publicerades i februari 2010. Baserat på dessa data genererades en prognos för exportutvecklingen första kvartalet 2010 från varje modell. Tidsperioden utökas därefter ett kvartal i taget, modellerna skattas om och nya prognoser för innevarande kvartal genereras vid varje tidpunkt. Den sista prognosen som görs baseras på exportdata från och med tredje kvartalet 1996 respektive fjärde kvartalet 2007 till och med tredje kvartalet 2015 och det är prognosen för fjärde kvartalet 2015 som utvärderas. Totalt erhålls därmed 24 prognoser för varje modell.[12]

Resultaten från övningen ges i Tabell 10.

En kort och mindre volatil period har utvärderats

Inledningsvis bör det noteras att antalet observationer som denna analys baseras på är ännu lägre än vad som var fallet ovan. Skillnader i prognosprecision skall därför inte övertolkas. Vissa slutsatser bör man dock kunna dra, bland annat eftersom ett flertal resultat från den längre utvärderingsperioden förefaller stå sig. En andra noterbar sak är att rotmedelkvadratfelet för såväl exporten som varuexporten är betydligt lägre än när den längre utvärderingsperioden användes. Detta beror på de stora prognosfel som uppstod i samband med finanskrisen när exporten föll extremt kraftigt.

[12] Det använda upplägget innebär att modeller som använder exportchefsindex använder kortare perioder för att skatta sambandet med exportutvecklingen än vad övriga modeller gör. Detta är dock hur modellerna skulle användas i praktiken och är således ett rimligt val. Skulle man å andra sidan välja att skatta samtliga modeller på samma, kortare, tidsperiod (det vill säga fjärde kvartalet 2007 till och med fjärde kvartalet 2009 i den första skattningen och så vidare) så är de huvudsakliga slutsatserna oförändrade. Modellen med exportchefsindex har positivt prognosinnehåll för samtliga tre exportmått (om än i försumbar utsträckning för tjänsteexporten) och modellerna som använder insatsvaruindustrins konfidensindikator och orderingång på exportmarknaden har lägst rotmedelkvadratfel för exporten och varuexporten. Dessa resultat redovisas dock inte i detalj i denna fördjupning.

Tabell 10 Rotmedelkvadratfel för olika prognosmodeller, första kvartalet 2010 till fjärde kvartalet 2015

Procentenheter

	Export	Varu-export	Tjänste-export
Ekvation (1)	1,93	2,43	2,25
Ekvation (2)	2,04	2,45	2,23
Ekvation (3)			
Barometerindikatorn	1,63	1,94	2,36
Konfidensindikatorer			
Tillverkningsindustrin	1,70	2,08	2,33
Insatsvaruindustrin	1,26	1,54	2,14
Investeringsvaruindustrin	1,85	2,37	2,15
Konsumtionsvaruindustrin	2,04	2,54	2,42
Orderingång på exportmarknaden			
Tillverkningsindustrin	1,56	1,85	2,33
Insatsvaruindustrin	1,26	1,58	2,09
Investeringsvaruindustrin	1,73	2,06	2,36
Konsumtionsvaruindustrin	1,88	2,40	2,14
Orderstocken på exportmarknaden			
Tillverkningsindustrin	1,64	2,17	2,04
Insatsvaruindustrin	1,58	2,10	1,97
Investeringsvaruindustrin	1,95	2,49	2,10
Konsumtionsvaruindustrin	1,93	2,46	2,13
Exportchefsindex	1,64	2,19	2,13

Källa: Konjunkturinstitutet.

Exportchefsindex förefaller användbart

På det stora hela liknar resultaten från den kortare perioden de som redovisats tidigare. Exempelvis så är de modeller som lyckas bäst med att prognostisera exporten de som använder insatsvaruindustrins konfidensindikator och orderingång på exportmarknaden.

Rörande exportchefsindex visar Tabell 10 att modellerna som använder exportchefsindex har ett lägre rotmedelkvadratfel än ekvation (1) för alla tre exportmåtten. Förbättringen i prognosprecision som erhålls genom att använda exportchefsindex är störst för exporten, där rotmedelkvadratfelet sänks med 15 procent. För tjänsteexporten sker den minsta förbättringen, endast 5 procent. Modellerna som använder exportchefsindex uppvisar dock inte lika hög prognosprecision som de bästa modellerna baserade på data från Konjunkturbarometern.

AVSLUTANDE KOMMENTARER

I denna fördjupning har det redovisats hur framgångsrika ett antal variabler baserade på data från Konjunkturbarometern är när det gäller att via enkla modeller prognostisera exportutvecklingen innevarande kvartal. Resultaten tyder på att det för exporten som helhet och varuexporten är relativt lätt att ta fram modellbaserade prognoser som är bättre än att bara gissa på det historiska genomsnittet. Data för insatsvaruindustrin förefaller särskilt användbara för detta ändamål. Data för konsumtionsvaruindustrin visade sig i detta ramverk vara mindre användbara. Det kan också konstateras att de undersökta variablerna på det stora hela inte lyckas särskilt väl med att prognostisera tjänsteexporten. Detta är å andra sidan kanske inte särskilt förvånande då de inte är framtagna i detta syfte. För prognosmakare som är intresserade av modeller för tjänsteexportens utveckling är det dock tydligt att man måste söka sig antingen till andra datakällor eller ekonometriska metoder för att erhålla påtagliga förbättringar i prognosprecision.

Tabellbilaga

Företag, konfidensindikatorer....14
Hushåll, samtliga frågor....16

Företag, konfidensindikatorer

Totala näringslivet

Säsongsrensade värden, index medelvärde=100

Bransch	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Totala näringslivet	119,2	67,3	106,4	106,1	**103,7**	-2,4	+

Tillverkningsindustri

Säsongsrensade värden, index medelvärde=100

Bransch	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Tillverkningsindustri	121,6	64,3	111,6	107,2	**105,3**	-1,9	+
Insatsvaruindustri	118,6	66,4	108,5	104,9	**105,7**	0,8	+
Investeringsvaruindustri	120,6	65,8	109,5	104,1	**99,9**	-4,2	=
Konsumtionsvaruindustri	131,5	73,0	108,5	105,3	**105,1**	-0,2	+
Varaktiga konsumtionsvaror	119,4	70,6	107,6	110,0	**110,7**	0,7	++
Icke varaktiga konsumtionsvaror	131,0	72,9	107,7	104,3	**103,8**	-0,5	+
Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	123,1	73,5	116,7	115,0	**112,0**	-3,0	++
Textil-, beklädnads och lädervaruindustri	126,3	65,2	113,9	120,4	**113,2**	-7,2	++
Trävaruindustri	122,4	73,4	101,8	104,2	**105,9**	1,7	+
Sågverk	130,0	73,8	101,0	106,1	**105,0**	-1,1	+
Övrig trävaruindustri	124,8	71,7	102,0	100,8	**104,1**	3,3	+
Massa-, pappers och pappersvaruindustri	124,1	72,2	122,6	118,0	**102,8**	-15,2	+
Massaindustri	121,5	77,9	111,0	109,9	**97,5**	-12,4	-
Pappers- och pappersvaruindustri	130,9	74,1	121,9	117,2	**105,2**	-12,0	+
Grafisk och annan reproduktionsindustri	127,3	70,2	98,3	98,3	**105,5**	7,2	+
Stenkols- & raffinerade petroleumprodukter	133,6	60,0	92,3	89,2	**84,0**	-5,2	--
Kemisk industri	122,3	67,8	97,6	96,9	**99,7**	2,8	=
Farmaceutiska basprodukter & läkemedel	128,4	71,6	102,2	99,6	**99,3**	-0,3	=
Gummi- och plastvaruindustri	118,0	64,9	103,1	107,0	**111,4**	4,4	++
Andra icke-metalliska mineraliska prod.	125,0	68,6	109,9	106,1	**107,4**	1,3	+
Stål- och metallverk	117,9	68,7	106,7	99,4	**95,6**	-3,8	-
Järn- och stålverk	117,6	70,5	101,3	96,8	**95,0**	-1,8	-
Metallvaruindustri	118,8	70,2	94,9	91,6	**95,9**	4,3	-
Datorer, elektronikvaror och optik	128,4	76,7	105,3	101,3	**101,9**	0,6	+
Industri för elapparatur	119,1	74,2	110,0	95,5	**110,1**	14,6	++
Maskinindustri	118,4	70,4	99,1	98,9	**96,8**	-2,1	-
Motor- och släpfordonsindustri	118,3	66,3	116,1	111,2	**104,3**	-6,9	+
Annan transportmedelsindustri	124,1	72,0	105,6	103,9	**96,9**	-7,0	-
Möbelindustri	130,5	75,2	99,4	106,2	**102,1**	-4,1	+
Övrig tillverkningsindustri	127,6	72,2	102,0	103,8	**109,9**	6,1	+
Reparationsverkstäder & installationsföretag	118,0	69,6	94,3	99,2	**99,4**	0,2	=

Byggindustri

Säsongsrensade värden, index medelvärde=100

Bransch	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Bygg- och anläggningsverksamhet	122,3	79,2	110,3	110,3	**110,1**	-0,2	++

Handel

Säsongsrensade värden, index medelvärde=100

Bransch	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Detaljhandel	124,1	66,8	105,0	106,9	**105,5**	-1,4	+
Handel med motorfordon; verkstäder	120,1	68,2	104,8	104,0	**104,8**	0,8	+
Livsmedelshandel	119,3	71,4	104,0	102,1	**105,8**	3,7	+
Specialiserad butikshandel	125,1	63,7	102,1	107,6	**106,5**	-1,1	+
Butiker för informations- & kommunikationsutrustning	121,8	62,0	101,3	97,8	**115,3**	17,5	++
Butiker för heminredningsartiklar och husgeråd	122,8	63,8	86,0	99,4	**91,4**	-8,0	-
Butiker för kultur- och fritidsartiklar	123,8	67,7	101,4	103,9	**98,2**	-5,7	-
Butiker för övriga hushållsvaror	119,7	74,4	107,0	108,9	**104,8**	-4,1	+
Handel på postorder och internet	125,2	65,4	103,1	91,0	**97,8**	6,8	-

Privata tjänstenäringar

Säsongsrensade värden, index medelvärde=100

Bransch	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Privata tjänstenäringar	119,4	70,8	101,2	102,0	**100,1**	-1,9	=
Landtransport	118,4	70,1	100,0	101,5	**107,5**	6,0	+
Åkerier	118,0	66,0	100,1	99,7	**101,3**	1,6	+
Hotell och restauranger	118,8	71,6	103,6	101,4	**103,6**	2,2	+
Datakonsulter, programvaruproducenter o.d.	119,0	64,0	100,5	99,2	**96,7**	-2,5	-
Finans- och försäkringsverksamhet	129,8	77,8	91,5	89,8	**92,3**	2,5	-
Förvaltare av egna fastigheter	123,7	75,2	102,6	104,1	**108,5**	4,4	+
Fastighetsmäklare och -förvaltare	133,4	77,7	89,6	99,1	**86,1**	-13,0	--
Juridiska och ekonomiska konsultbyråer	119,5	76,1	101,4	105,3	**105,2**	-0,1	+
Konsulttjänster, verksamhet huvudkontor	124,5	71,7	107,5	107,4	**106,6**	-0,8	+
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet	116,5	68,6	105,8	105,4	**91,1**	-14,3	-
Reklam- och marknadsundersökningsbyråer	125,6	67,3	104,1	100,9	**103,6**	2,7	+
Uthyrningsfirmor	118,3	74,5	111,2	112,3	**113,6**	1,3	++
Arbetsförmedlingar, rekryterings- och personaluthyrningsföretag	113,6	72,4	95,5	97,1	**95,1**	-2,0	-
Personaluthyrningsföretag	113,4	72,7	95,0	96,9	**95,5**	-1,4	-
Researrangörer och resebyråer	120,5	70,2	105,0	103,4	**105,5**	2,1	+
Kontors- och andra företagstjänstföretag	124,1	74,7	90,1	96,2	**97,5**	1,3	-
Uppdragsverksamhet	118,1	69,6	96,7	98,2	**97,9**	-0,3	-

Anmärkning: Standardiseringen av de nettotal som ingår i respektive konfidensindikator innebär att det inte går att beräkna konfidensindikatorna för aggregaten tillverkningsindustri, bygg-och anläggningsverksamhet, handel och privata tjänstenäringar som ett vägt medelvärde av konfidensindikatorerna för de ingående branscherna.

Hushåll, samtliga frågor

Fråga	Medel	Max	Min	mar 2016	apr 2016	maj 2016	Förändring	Läget
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden	100,0	121,2	46,5	99,3	96,6	**96,0**	-0,6	-
Makroindex, säsongsrensade värden	100,0	121,9	72,2	92,8	92,6	**91,7**	-0,9	-
Mikroindex, säsongsrensade värden	100,0	118,9	41,6	104,0	101,9	**100,1**	-1,8	=
Egen ekonomi nu, säsongsrensade nettotal (bättre - sämre)	8	21	-34	15	12	**11**	-1	+
Egen ekonomi om 12 månader, säsongsrensade nettotal (bättre - sämre)	19	32	-23	15	14	**15**	1	-
Ekonomin i Sverige nu, säsongsrensade nettotal (bättre - sämre)	-9	41	-93	-14	-15	**-17**	-2	-
Ekonomin i Sverige om 12 månader, säsongsrensade nettotal (bättre - sämre)	7	51	-40	-17	-18	**-18**	0	--
Uppfattad inflation nu, medelvärde exklusive extremvärden2 (procent)				0,9	0,9	**1,1**	0,2	
Uppfattad inflation nu, medelvärde alla svar (procent)				1,6	1,4	**1,5**	0,1	
Uppfattad inflation nu, median (procent)				0,0	0,0	**0,0**	0,0	
Förväntad inflation om 12 mån, medelvärde exklusive extremvärden2 (procent)				1,5	1,5	**1,6**	0,1	
Förväntad inflation om 12 mån, medelvärde alla svar (procent)				1,8	1,6	**1,9**	0,3	
Förväntad inflation om 12 mån, median (procent)				0,0	0,0	**1,0**	1,0	
Arbetslösheten 12 månader framåt, säsongsrensade nettotal (öka - minska)	8	81	-54	24	23	**28**	5	-
Köp av kapitalvaror nu, säsongsrensade nettotal (rätt - fel tidpunkt)	10	40	-39	19	16	**14**	-2	+
Köp av kapitalvaror 12 månader framåt, säsongsrensade nettotal (mer - mindre)	-5	4	-24	-4	-3	**-5**	-2	-
Att spara nu är, säsongsrensade nettotal (fördelaktigt - ofördelaktigt)	20	46	-9	-3	-4	**-2**	2	--
Hushållets sparande 12 månader framåt, säsongsrensade nettotal (troligt - inte troligt)	45	69	9	65	62	**65**	3	++
Hushållets nuvarande ekonomiska situation, säsongsrensade nettotal (sparar - skuldsätter sig)	54	78	31	72	72	**71**	-1	++
Köp av bil inom 12 månader, säsongsrensade nettotal (troligt - inte troligt)[1]	-47	-21	-71	-54	-57	**-58**	-1	-
Köp av bostad inom 12 månader, säsongsrensade nettotal (troligt - inte troligt)[1]	-74	-61	-84	-79	-79	**-77**	2	-
Renovering av bostaden inom 12 månader, säsongsrensade nettotal (troligt - inte troligt)	-23	-8	-45	-23	-29	**-31**	-2	-
Egen arbetslöshetsrisk nu, säsongsrensade nettotal (ökat - minskat)	-7	15	-21	-8	-10	**-11**	-1	+
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år, medelvärde exkl. extremvärden2 (procent)				2,10	2,08	**2,10**	0,02	
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år, medelvärde exkl. extremvärden2 (procent)				2,61	2,59	**2,60**	0,01	
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år, medelvärde exkl. extremvärden2 (procent)				3,49	3,35	**3,38**	0,03	

[1] T.o.m. juni 2002 frågades efter planerna de närmaste 2 åren istället för 12 mån
[2] För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

Diagrambilaga

Totala näringslivet 29
Tillverkningsindustri 30
Bygg- och anläggningsverksamhet 34
Detaljhandel 35
Privata tjänstenäringar 37
Hushåll 43

Totala näringslivet

Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden.
Index, medelvärde=100.

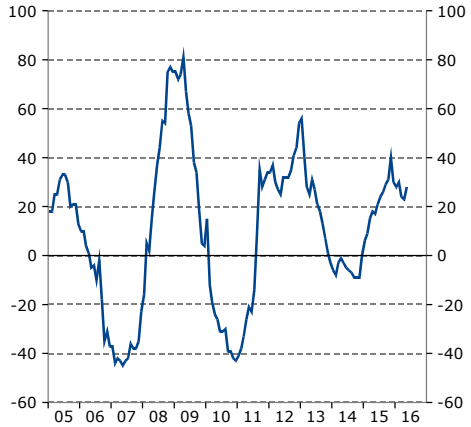

Totala näringslivet

Efterfrågeläget, säsongsrensade nettotal

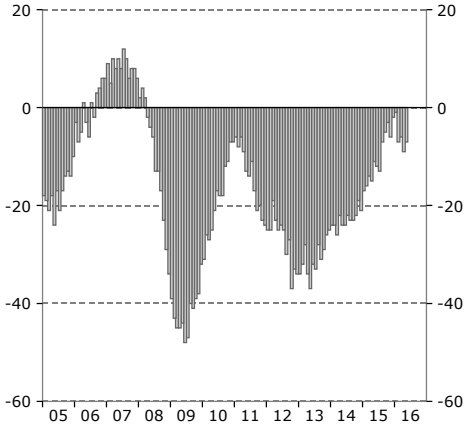

Totala näringslivet

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

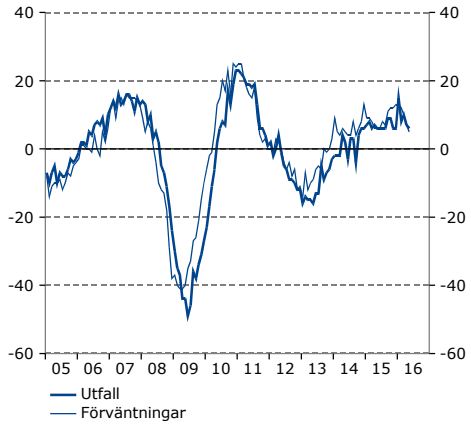

Tillverkningsindustri

Tillverkningsindustri
Orderingången (utfall), säsongsrensade nettotal

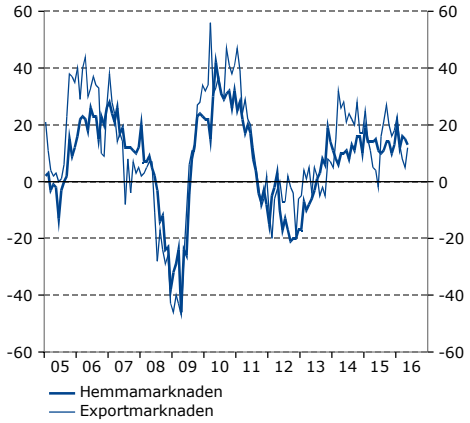

Tillverkningsindustri
Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongsrensade nettotal

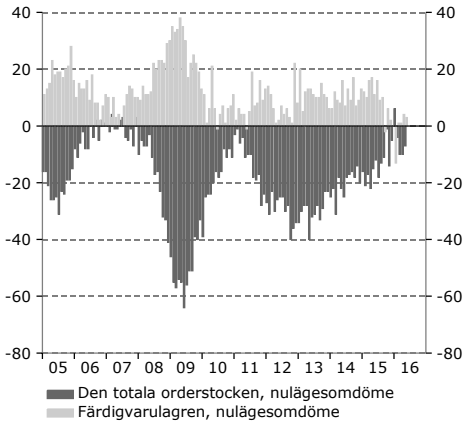

Tillverkningsindustri
Produktionsvolymen, säsongsrensade nettotal

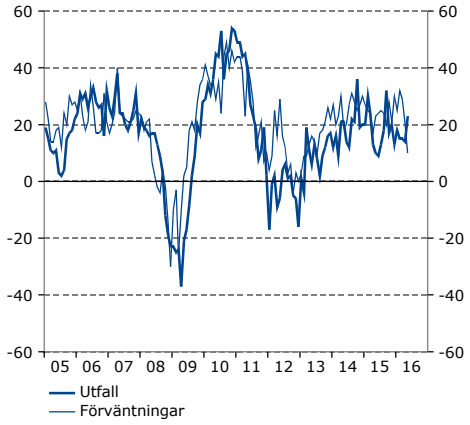

Tillverkningsindustri
Försäljningspriserna (förväntningar), nettotal

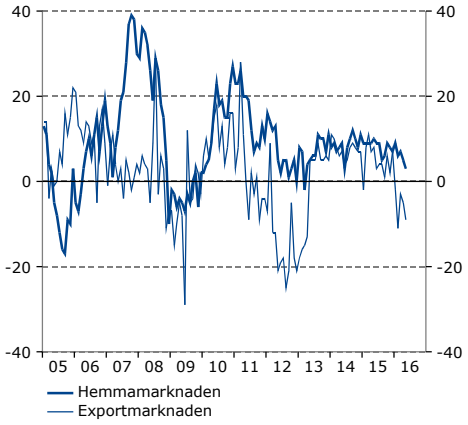

Tillverkningsindustri
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

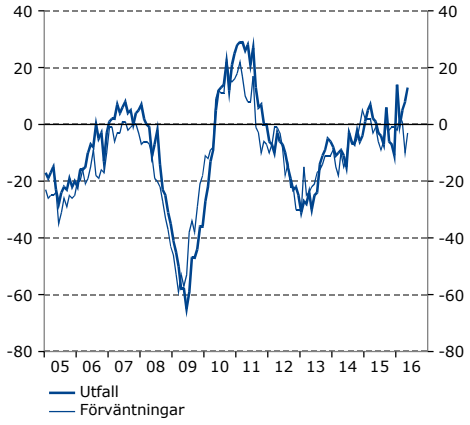

Tillverkningsindustri
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100.

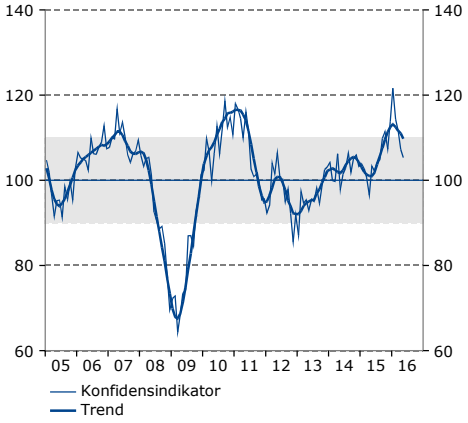

Insatsvaruindustri

Insatsvaruindustri
Orderingången (utfall), säsongsrensade nettotal

Insatsvaruindustri
Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongsrensade nettotal

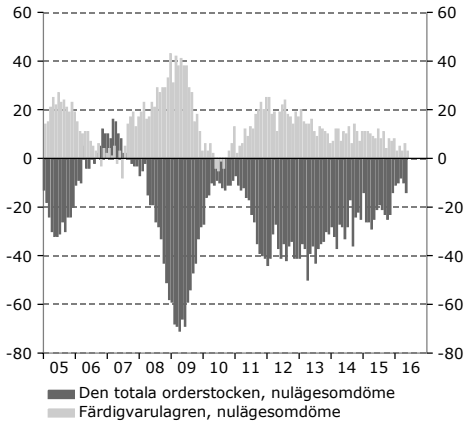

Insatsvaruindustri
Produktionsvolymen, säsongsrensade nettotal

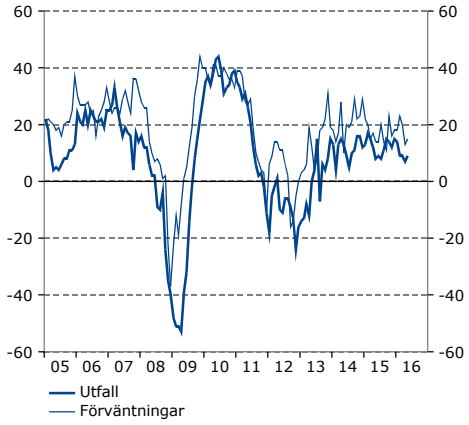

Insatsvaruindustri
Försäljningspriserna (förväntningar), nettotal

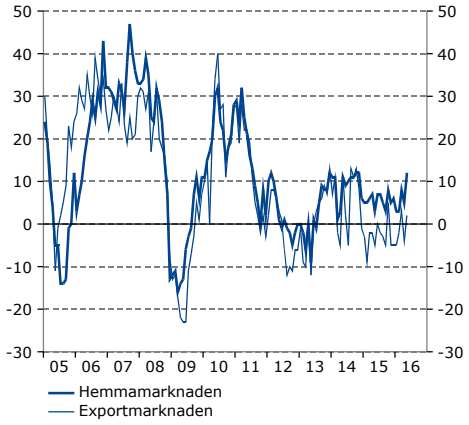

Insatsvaruindustri
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

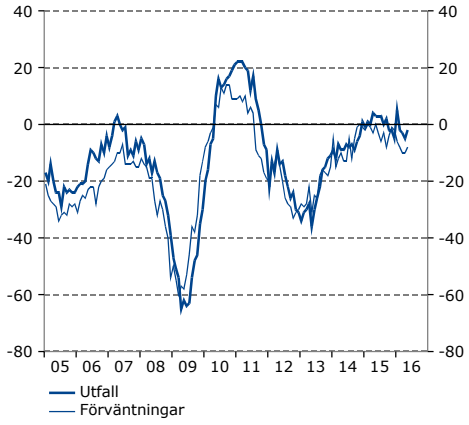

Insatsvaruindustri
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100.

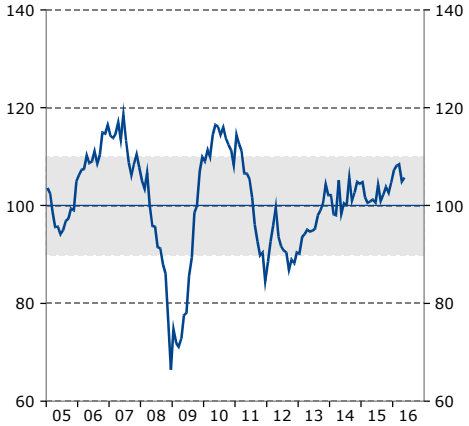

Investeringsvaruindustri

Investeringsvaruindustri
Orderingången (utfall), säsongsrensade nettotal

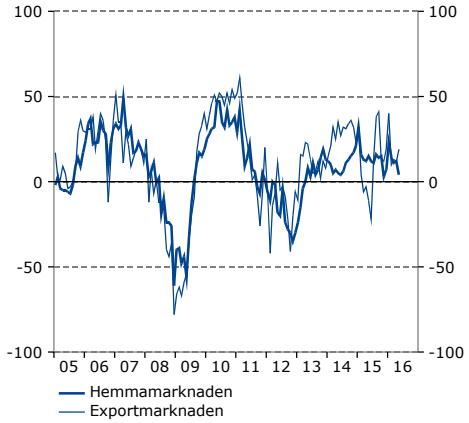

Investeringsvaruindustri
Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongsrensade nettotal

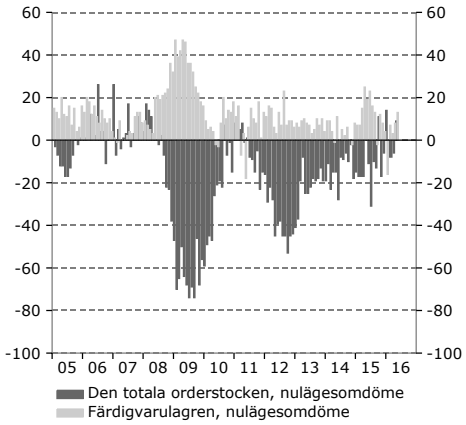

Investeringsvaruindustri
Produktionsvolymen, säsongsrensade nettotal

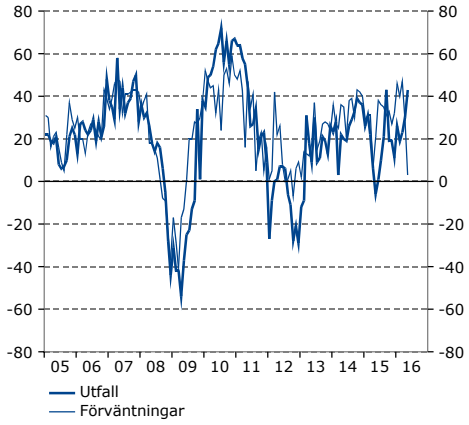

Investeringsvaruindustri
Försäljningspriserna (förväntningar), nettotal

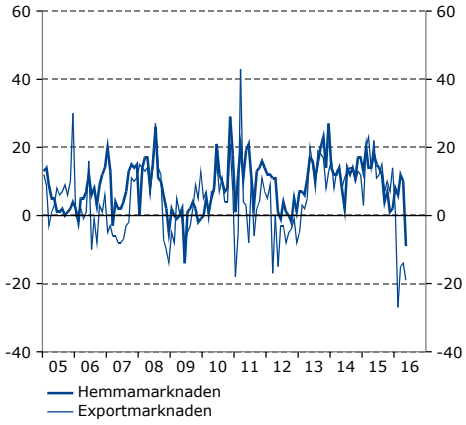

Investeringsvaruindustri
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

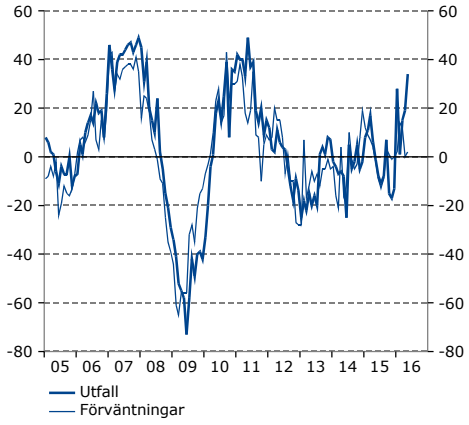

Investeringsvaruindustri
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100.

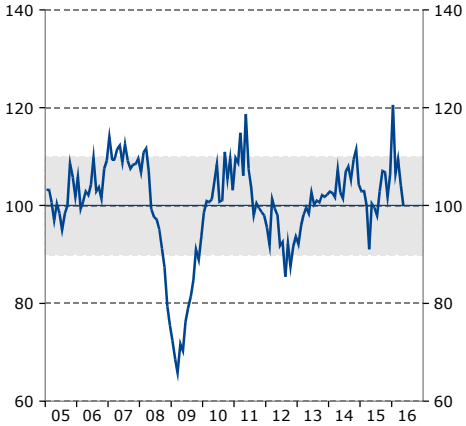

Konsumtionsvaruindustri

Konsumtionsvaruindustri
Orderingången (utfall), säsongsrensade nettotal

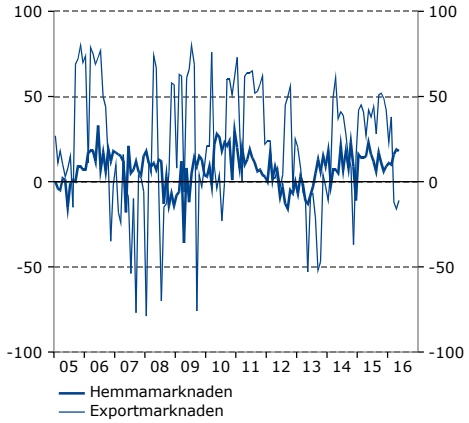

Konsumtionsvaruindustri
Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongsrensade nettotal

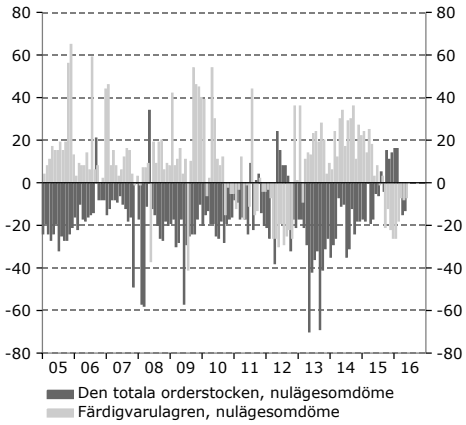

Konsumtionsvaruindustri
Produktionsvolymen, säsongsrensade nettotal

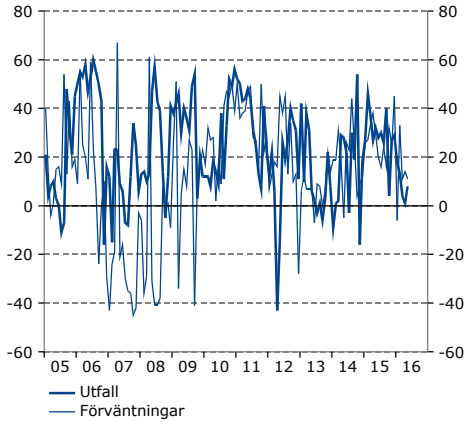

Konsumtionsvaruindustri
Försäljningspriserna (förväntningar), nettotal

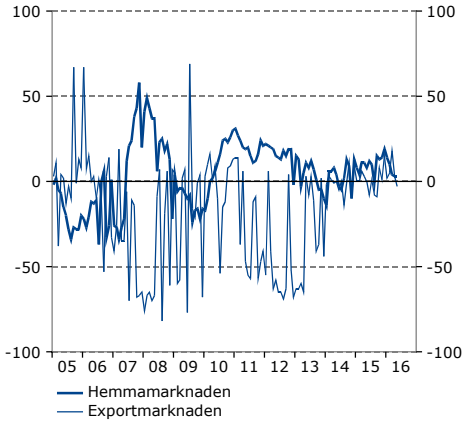

Konsumtionsvaruindustri
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

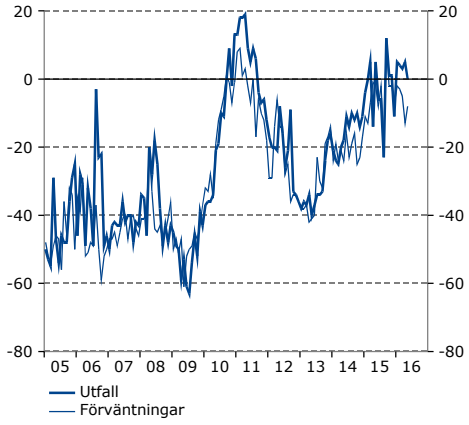

Konsumtionsvaruindustri
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100.

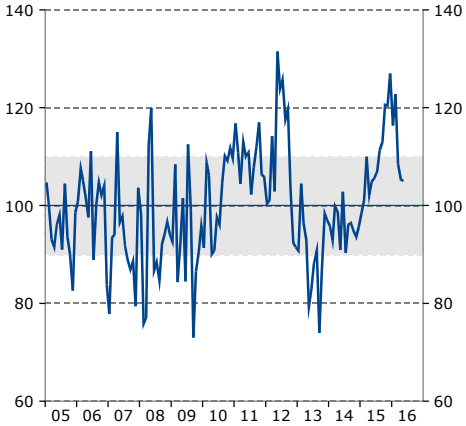

Bygg- och anläggningsverksamhet

Bygg- och anläggningsverksamhet
Byggandet, säsongsrensade nettotal

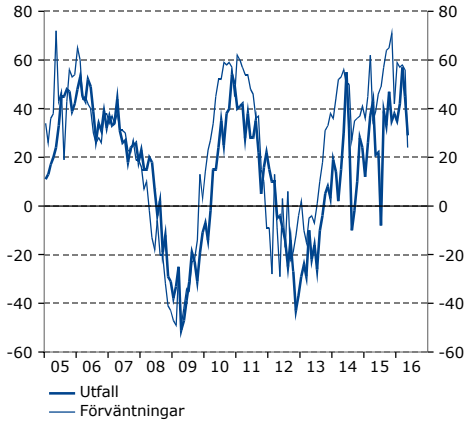

Bygg- och anläggningsverksamhet
Orderstockens förändring, säsongsrensade nettotal

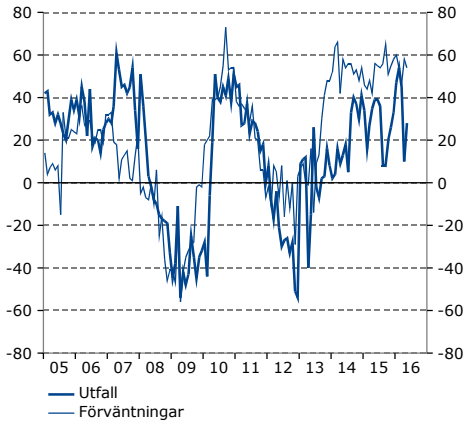

Bygg- och anläggningsverksamhet
Orderstocken, säsongsrensade nettotal

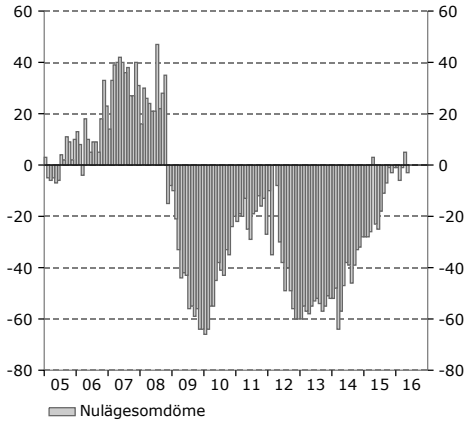

Bygg- och anläggningsverksamhet
Anbudspriserna, nettotal

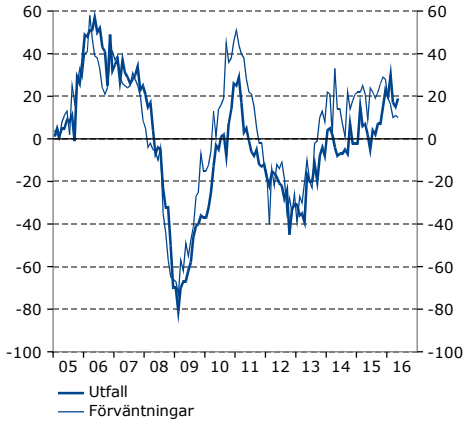

Bygg- och anläggningsverksamhet
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

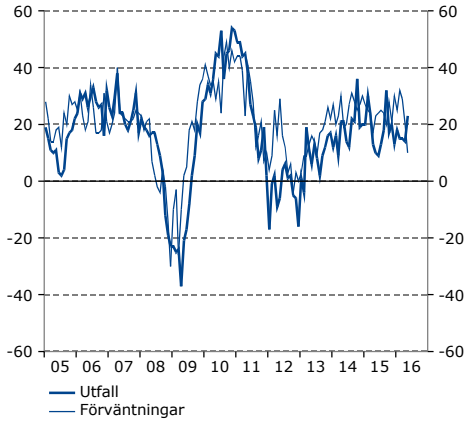

Bygg- och anläggningsverksamhet
Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100.

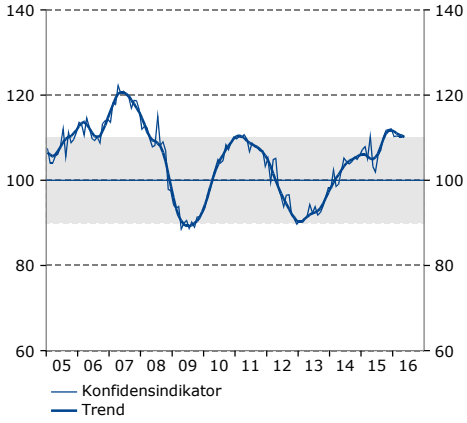

Detaljhandel

Detaljhandel
Försäljningsvolymen, säsongsrensade nettotal

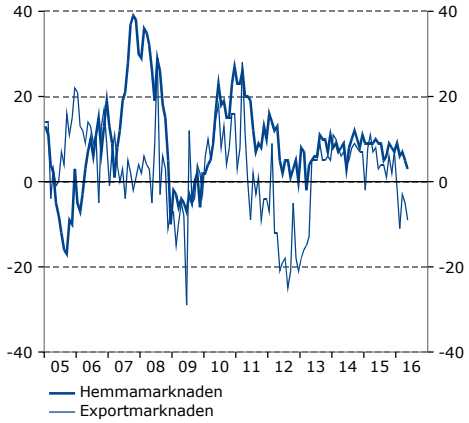

Detaljhandel
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

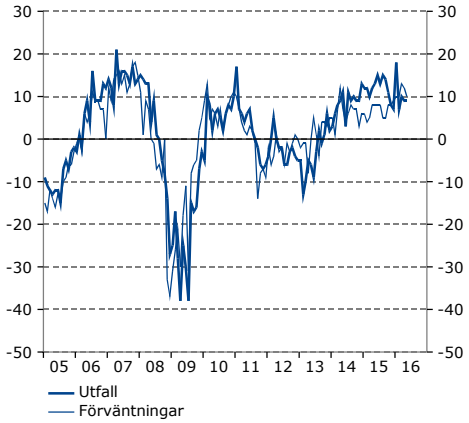

Handel med motorfordon
Försäljningsvolymen, säsongsrensade nettotal

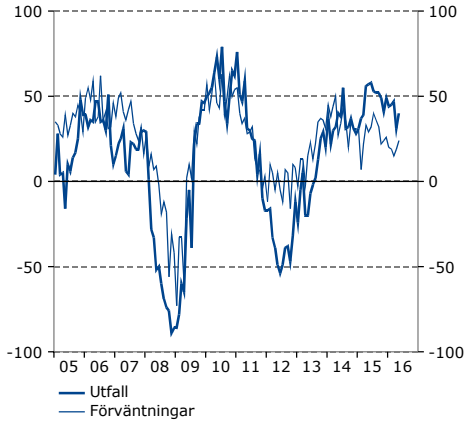

Handel med motorfordon
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

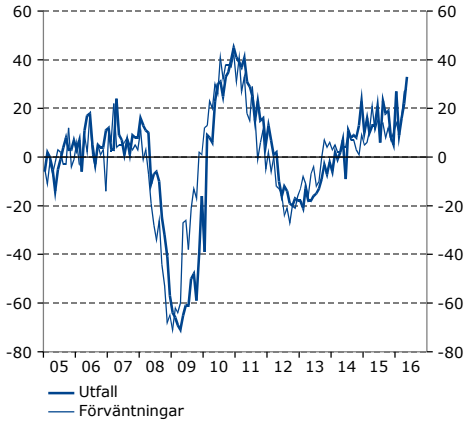

Livsmedelshandel
Försäljningsvolymen, säsongsrensade nettotal

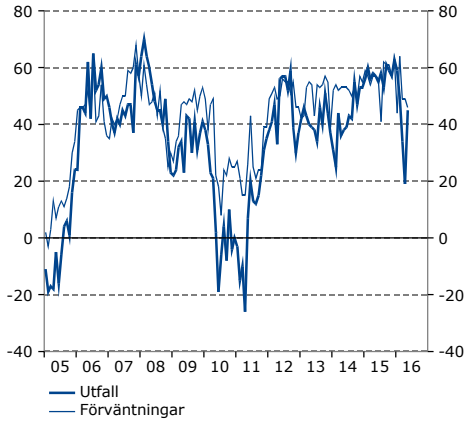

Livsmedelshandel
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

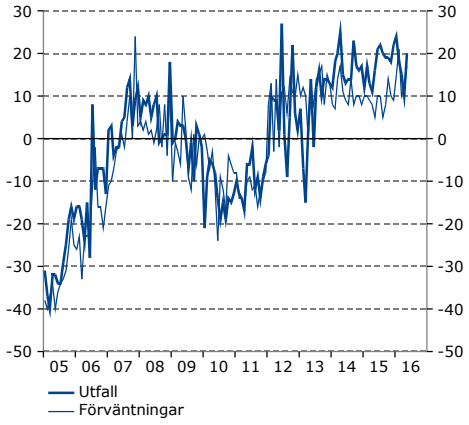

Detaljhandel

Specialiserad butikshandel

Försäljningsvolymen, säsongsrensade nettotal

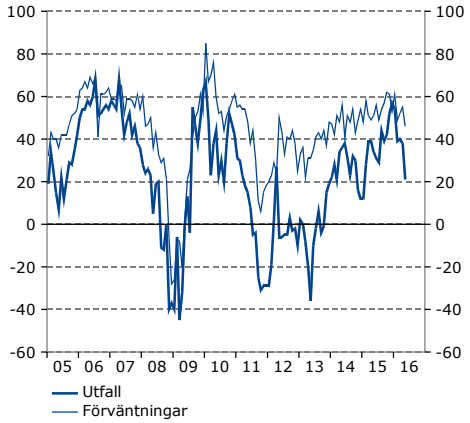

Specialiserad butikshandel

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

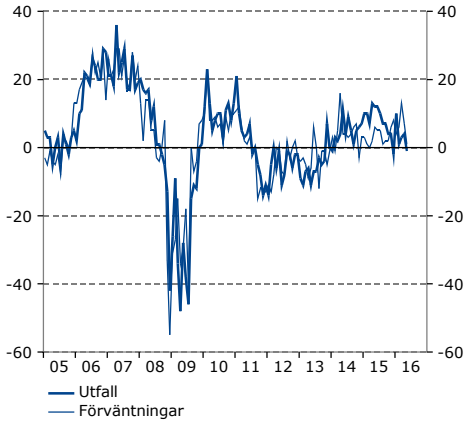

Privata tjänstenäringar

Privata tjänstenäringar
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

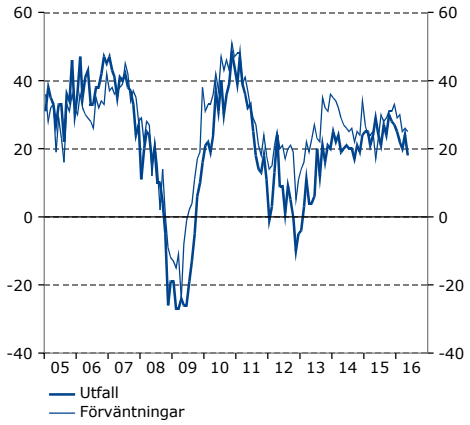

Privata tjänstenäringar
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

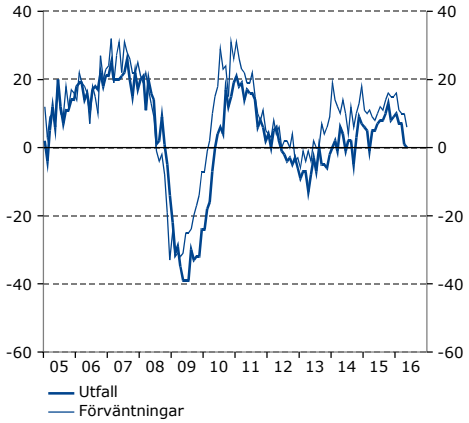

Landtransport
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

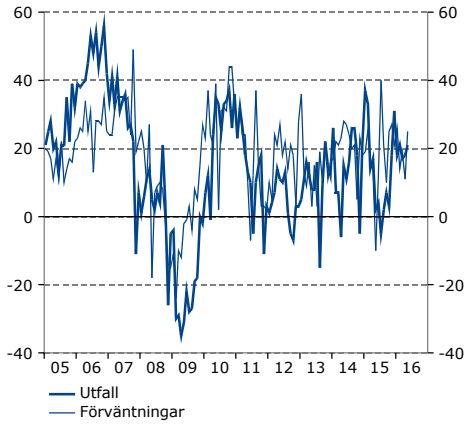

Landtransport
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

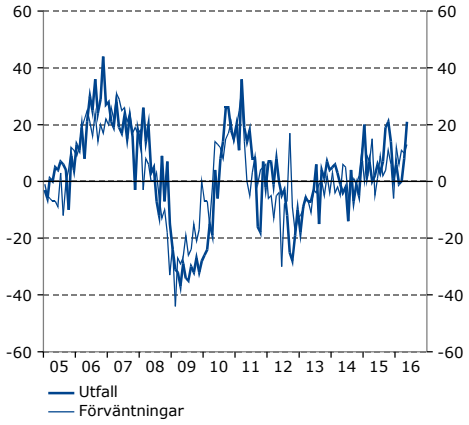

Åkerier
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

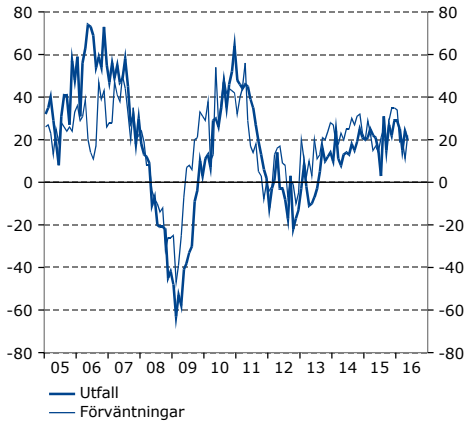

Åkerier
Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

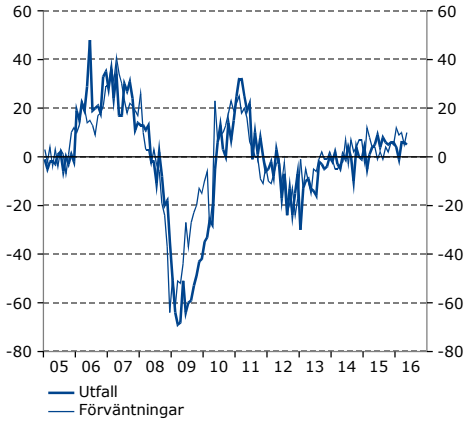

Privata tjänstenäringar

Hotell och restauranger

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

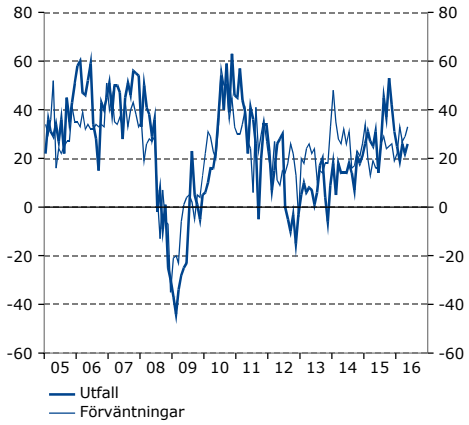

Hotell och restauranger

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

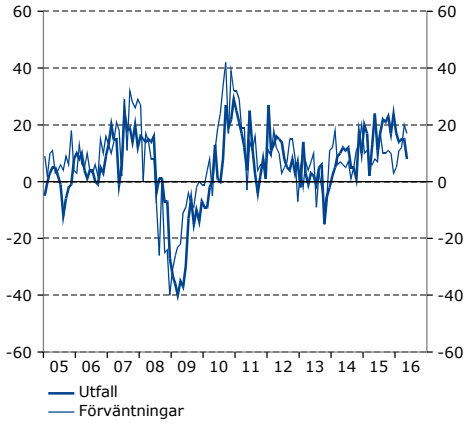

Datakonsulter, programvaru-producenter och dylikt

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

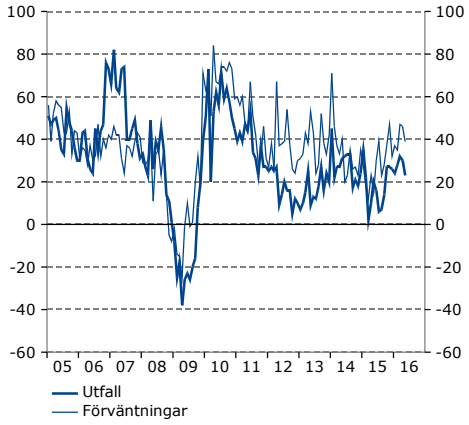

Datakonsulter, programvaru-producenter och dylikt

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

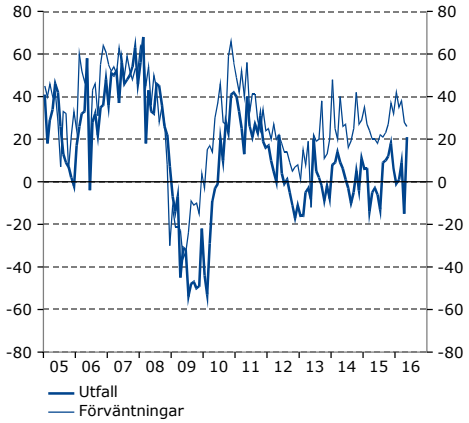

Finans- och försäkringsverksamhet

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

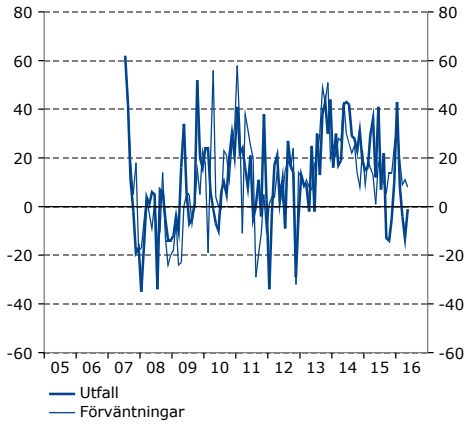

Finans- och försäkringsverksamhet

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

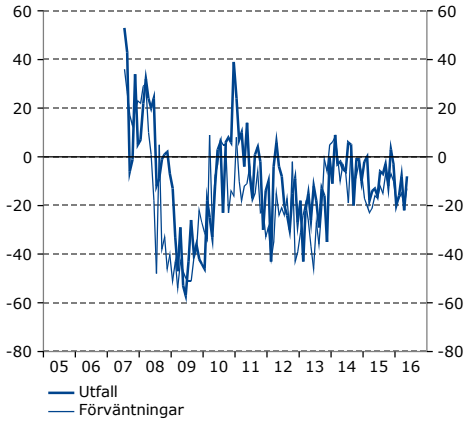

Privata tjänstenäringar

Egna fastighetsförvaltare

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

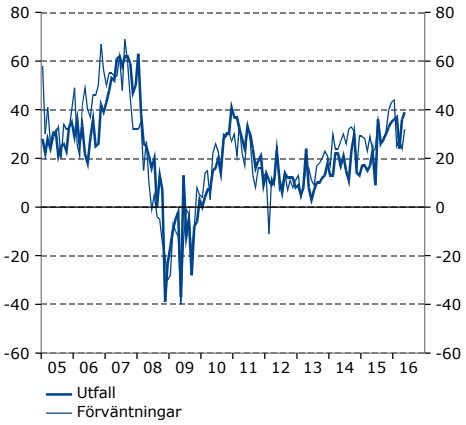

Egna fastighetsförvaltare

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

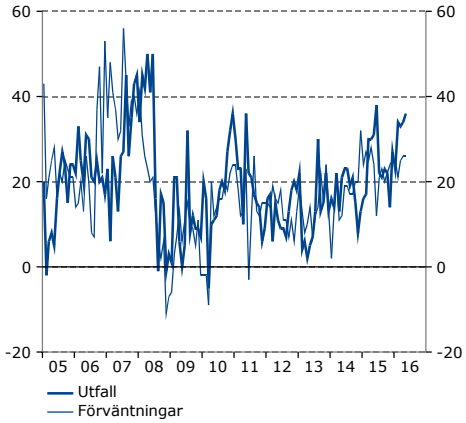

Fastighetsmäklare och -förvaltare

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

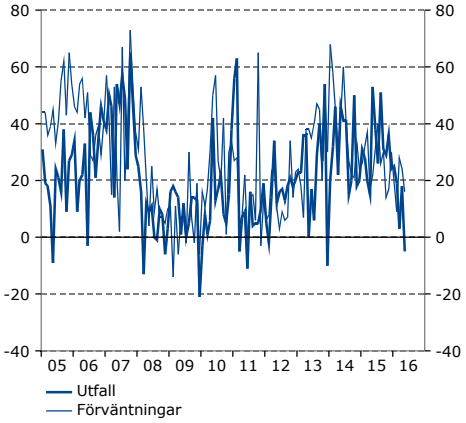

Fastighetsmäklare och -förvaltare

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

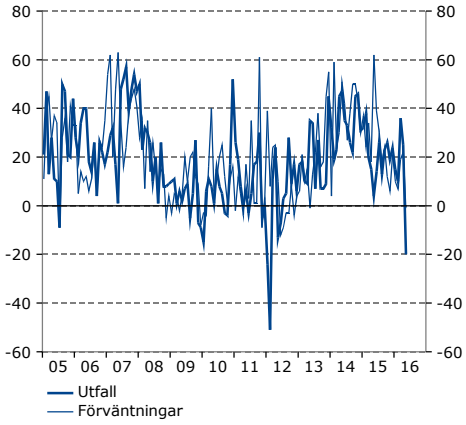

Juridiska och ekonomiska konsultbyråer

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

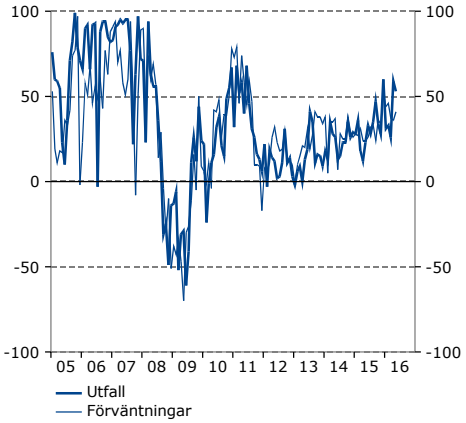

Juridiska och ekonomiska konsultbyråer

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

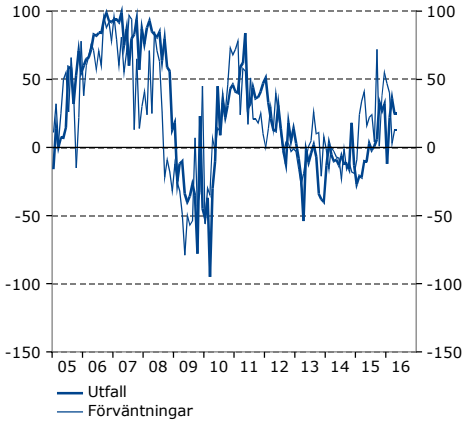

Privata tjänstenäringar

Konsultbyråer inom PR, kommunikation och organisation

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

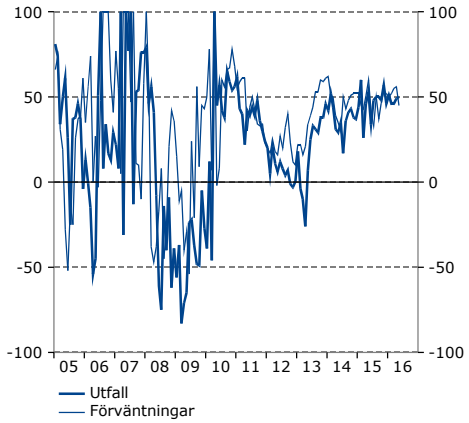

Konsultbyråer inom PR, kommunikation och organisation

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

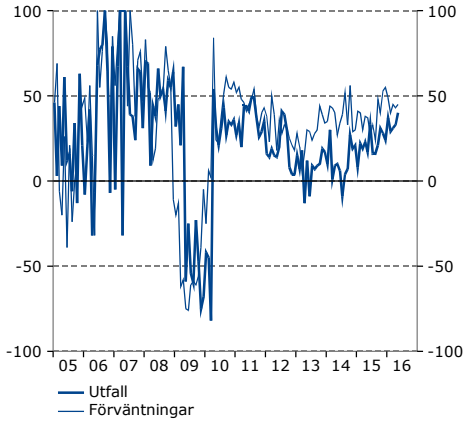

Tekniska konsulter och arkitekter

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

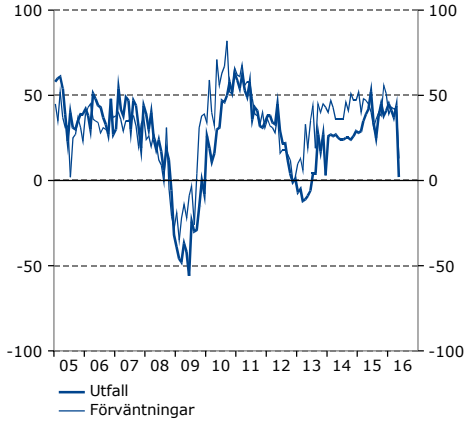

Tekniska konsulter och arkitekter

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

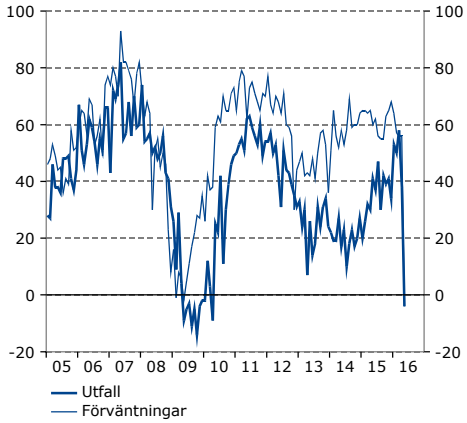

Reklam- och marknadsundersökningsbyråer

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

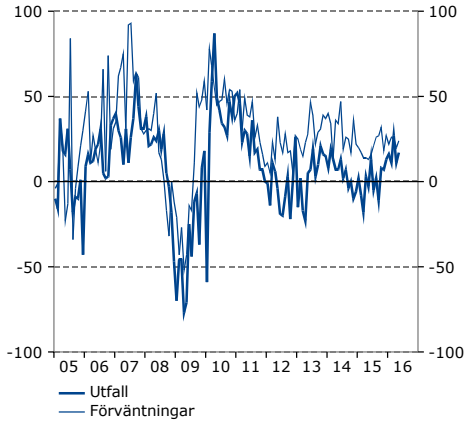

Reklam- och marknadsundersökningsbyråer

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

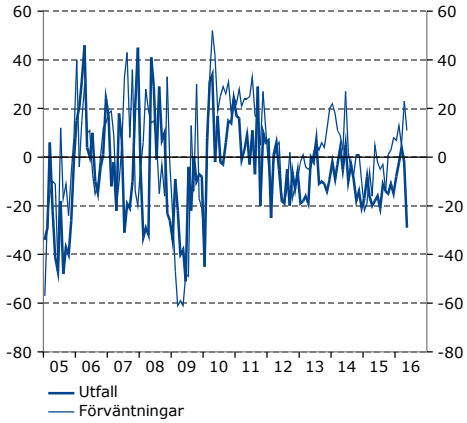

Privata tjänstenäringar

Uthyrningsfirmor

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

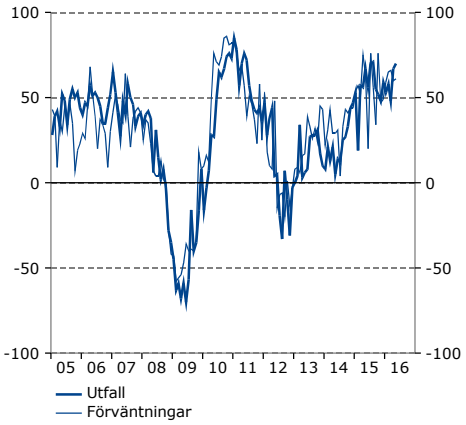

Uthyrningsfirmor

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

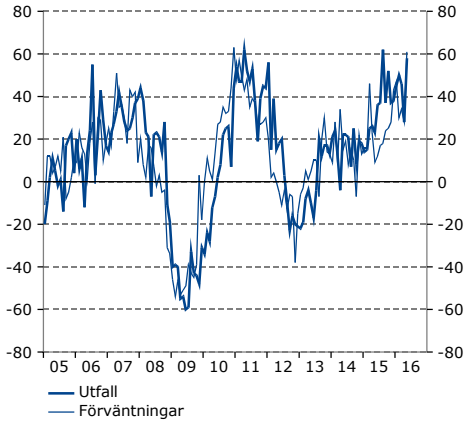

Arbetsförmedlingar, rekryterings- och personaluthyrningsföretag

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

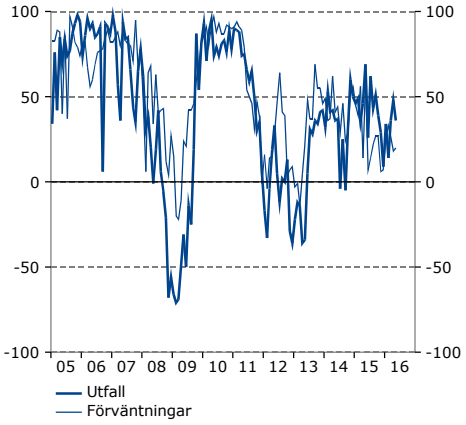

Arbetsförmedlingar, rekryterings- och personaluthyrningsföretag

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

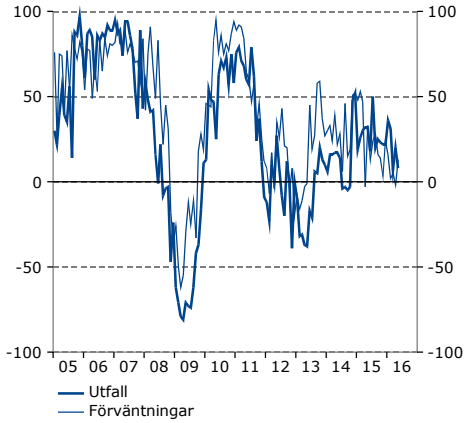

Personaluthyrningsföretag

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

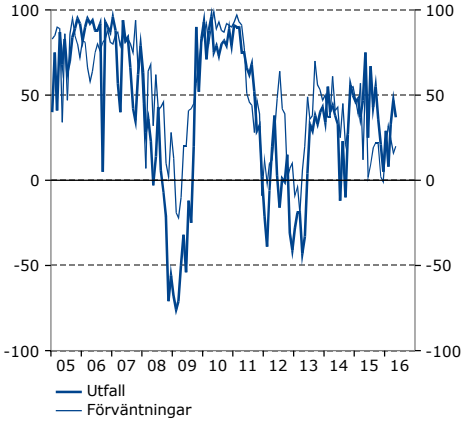

Personaluthyrningsföretag

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

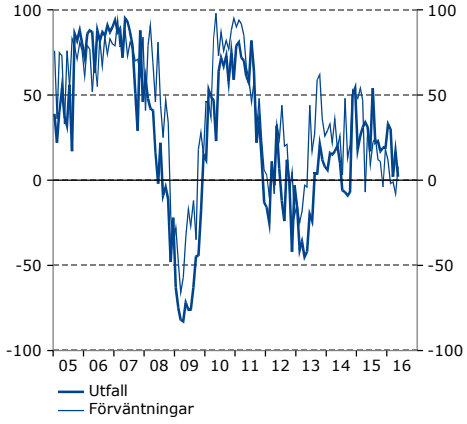

Privata tjänstenäringar

Researrangörer och resebyråer

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

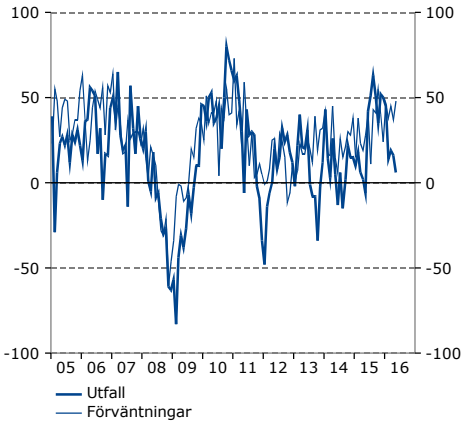

Researrangörer och resebyråer

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

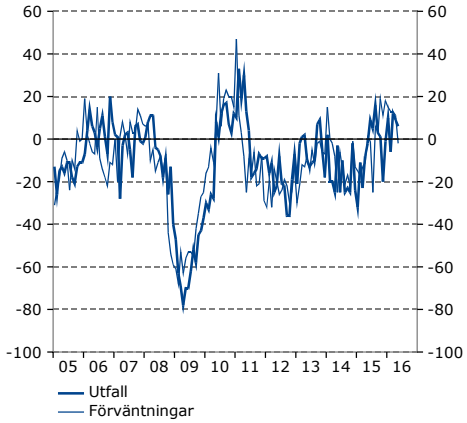

Kontors- och andra företagstjänster

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

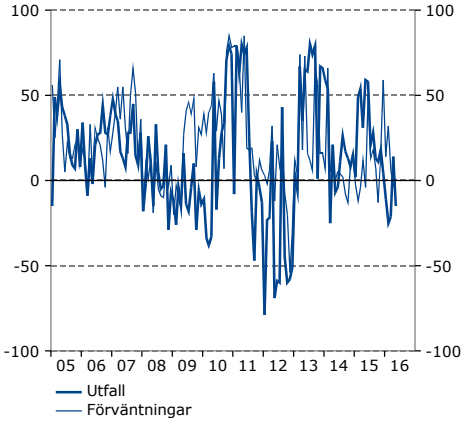

Kontors- och andra företagstjänster

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

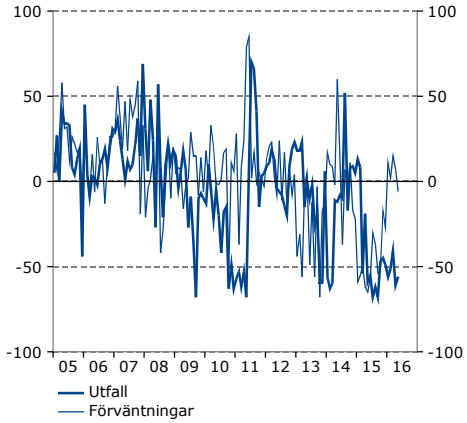

Uppdragsverksamhet

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade nettotal

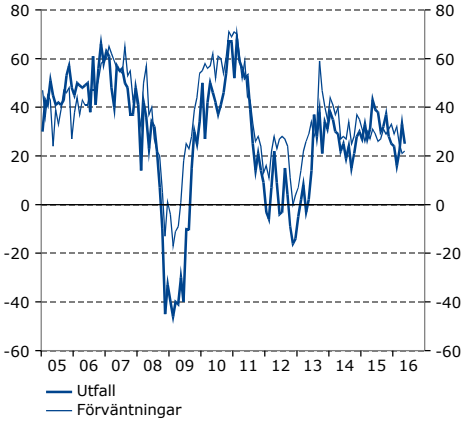

Uppdragsverksamhet

Antalet anställda, säsongsrensade nettotal

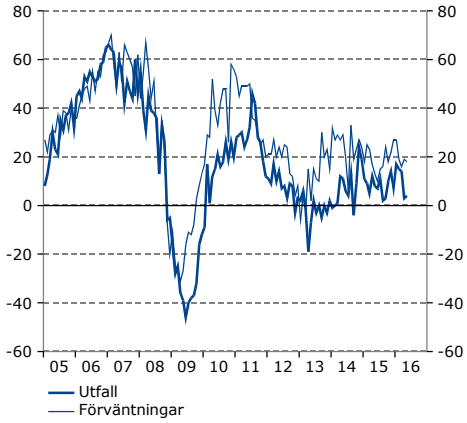

Hushåll

Hushåll

Egen ekonomi, säsongsrensade nettotal (bättre – sämre)

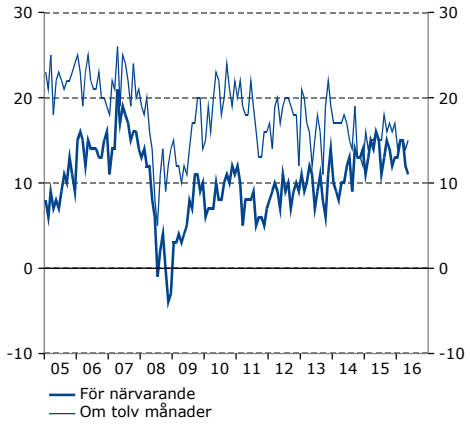

Hushåll

Ekonomin i Sverige, säsongsrensade nettotal (bättre – sämre)

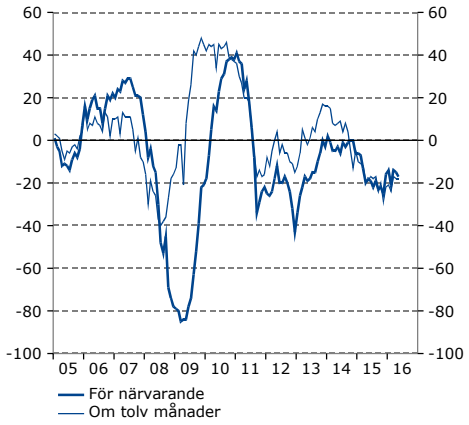

Hushåll

Risken att själv bli arbetslös, säsongsrensade nettotal (ökat - minskat)

Hushåll

Arbetslösheten på tolv månaders sikt, säsongsrensade nettotal (öka - minska)

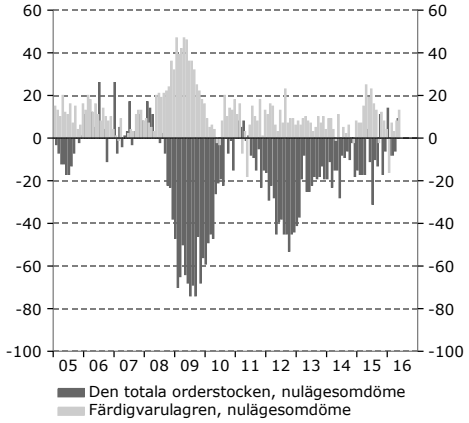

Hushåll

Inställning till kapitalvaruinköp i nuläget, säsongsrensade nettotal (rätt tidpunkt – fel tidpunkt)

Hushåll

Hushåll

Inköp av kapitalvaror på tolv månaders sikt, säsongsrensade nettotal (mer – mindre)

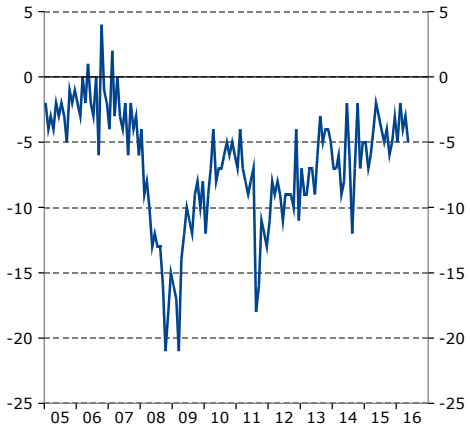

Hushåll

Att spara är för närvarande, säsongsrensade nettotal (fördelaktigt – ofördelaktigt)

Hushåll

Ekonomisk situation och sparande, säsongsrensade nettotal

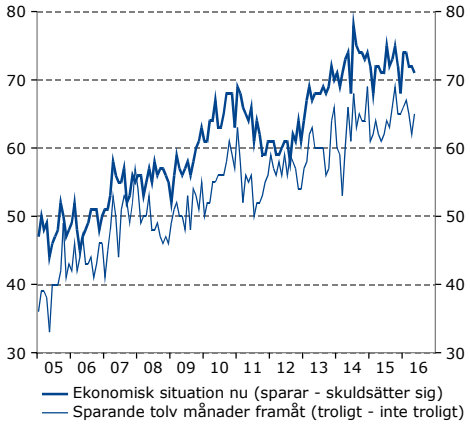

Hushåll

Köp av bil inom tolv månader, säsongsrensade nettotal (troligt – inte troligt)

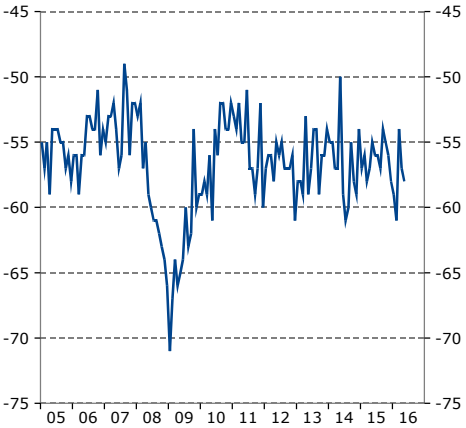

Hushåll

Köp av bostad inom tolv månader, säsongsrensade nettotal (troligt – inte troligt)

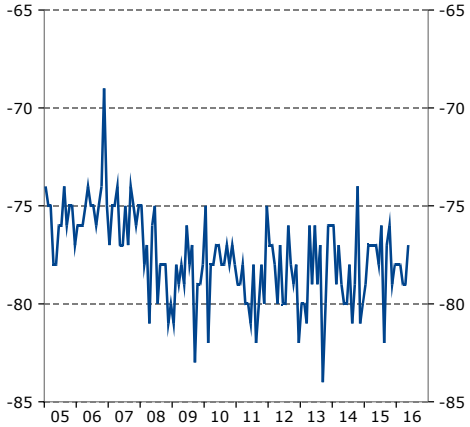

Hushåll

Renovering av bostaden inom tolv månader, säsongsrensade nettotal (troligt – inte troligt)

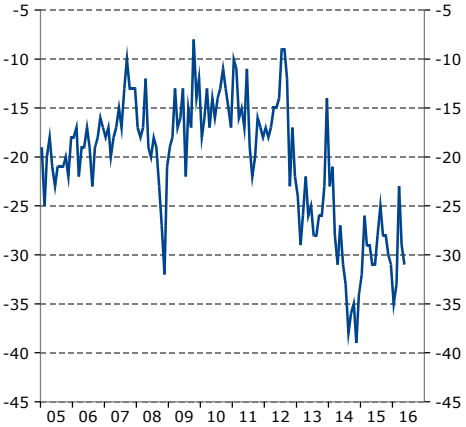

Begrepp och definitioner

Konjunkturinstitutet frågar varje månad ett urval av svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomin. Undersökningen är kvalitativ, vilket innebär att den inte innehåller några frågor om absoluta tal (kronor, ören eller volymförändringar i antal enheter). Respondenterna svarar enbart med kvalitativa svarsalternativ som större/oförändrat/minskat.

NETTOTAL

Skillnaden mellan andelen som svarat positivt respektive negativt på en fråga uttrycks som nettotal. Om 40 procent av företagen uppger att produktionsvolymen har ökat och 10 procent att den minskat (50 procent uppger att den är oförändrad) så blir nettotalet 30 (40-10=30).

SÄSONGSRENSADE TIDSSERIER

Säsongsrensning av en tidsserie innebär att avlägsna variationer och effekter som beror på säsong. Alla resultat i Konjunkturbarometern Företag som redovisas i diagram visar säsongsrensade serier (undantaget prisfrågor).

KONFIDENSINDIKATORN

Som ett sammantaget mått på situationen i en bransch används konfidensindikatorn. Konfidensindikatorn beräknas som medelvärdet av nettotalen (säsongsrensade och standardiserade) för ett antal frågor. Serien standardiseras till medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

MIKROINDEX

Sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi. Mikroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongsrensade och standardiserade) för frågorna om den egna ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågorna om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste tolv månaderna.

MAKROINDEX

Sammanfattar hushållens syn på läget i svensk ekonomi. Makroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongsrensade och standardiserade) för frågorna om den svenska ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste tolv månaderna.

BAROMETERINDIKATORN

Stämningsläget i svensk ekonomi mäts med Barometerindikatorn. Den är en sammanvägning av de frågor som ingår i konfidensindikatorerna för företag och hushåll. Samtliga nettotal som ingår säsongsrensas och standardiseras så att de får samma medelvärde och standardavvikelse, innan de vägs samman.

LÄS MER I KONJUNKTURBAROMETERNS METODBOK

Läs mer om undersökningens genomförande och hur resultaten ska tolkas i metodboken på www.konj.se. Där finns även en komplett förteckning över frågor och branscher som ingår i Konjunkturbarometern.